

DÁTUM

SZABADELVŰ

POLITIKAI

NAPILAP

II/77.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Lemondott hivataláról az NDK SZPD vezetője

Választási csalással vádolják Bonnt

Az NDK SZPD vezetője Ibrahim Böhne hétfőn lemondott posztjáról. Ideiglenesen már egy hete szüneteltette tevékenységét, mivel múlt hét végén megvádolták, hogy ő is – mint a CDU-elnök De Maiziere – Stasi-ügynök volt. Akkor Böhne azt mondta, amíg nem tisztázódnak az ellene felhozott vádak, ideiglenesen visszalép hivatalából. Péntek este a Stasi-akták megtekintése után Böhne-t tisztára mosták, s úgy volt, hétfőn újra megjelenik hivatalában, ahol az elnökségi ülésen arról akartak dönteni, részt vesz-e az SZPD a nagy koalícióban akkor is, ha eredeti követelése ellenére a DSU a CSU keleti nővére a CDU és a Demokratikus Fellendülés oldalán benntmarad a koalícióban. Vasárnap még olyan hírek jártak, hogy az SZPD beéri egy nyilvános bocsánatkéréssel a választási kampány során elkövetett DSU túlkapasok miatt, ám hétfőn az SZPD ülése, legalábbis késő délutánig, Böhne visszalépésével volt elsősorban elfoglalva. A távozó politikus mostani döntését azzal indokolta, hogy az összes irat alapos vizsgálata még hosszú időt vehet igénybe, és a vádaskodások elvennék erejét és energiáját a tényleges munkától. Megromlott egészségi állapota is szerepet játszott döntésében.

Pedig az NDK pártjainak megvan már a közös platformja, mely a koalíciós tárgyalásokra egyenesen katalizátorként hat: a közös felháborodás a Bundes Bank által javasolt 2-1 arányú átváltási kurzus miatt. Ami azt jelentené, hogy az NDK béreket és nyugdíjait a valutaunió életbe lépése után a felére csökkentené, ám ezt az 50%-ot nyugatnémet márkában kapják kézhez Kelet-Németország lakói. Így havi 510 márka körül mozogna az NDK átlagkereset – ennek 23-szorosát kapja az NSZK-ban egy munkanélküli. Tudom, sokan gondolják Magyarországon, bárcsak én kapnék havi 500 nyugatnémet márkás fizetést. Ám ezek figyelmét felhívnom arra, hogy ebből az összegből nyugatnémet árak mellett kell megélni. Kivételt csak a kisösszegű takarékbetétek képeznének – ezeket fejkenként kétfézer márkás összeghatárig egy az egy arányban váltanák át, „ezen felüli megtakarításaik ugyanis legfeljebb csak pártfunkciónak vannak”, mondta a szombat esti tv-híradóban a bölcs és megfontolt megnyilvánulásoktól amúgy sem híres Kohl kancellár. Ehhez az ízléstelenül sértő megjegyzéshez csak annyit: aki 16-18 évet várt egy kocsiért, annak leginkább 10-20 ezer megtakarítással rendelkeznie kellett, hisz az utolsó pillanatban nem tudott ennyit összeszedni.

És amiért minden párt, valamint a lakosság olyan szörnyen fel van háborodva: a választási kampány során Kohl mindvégig egy az egy átváltási kurzusról beszélt, s ez döntötte el a választások kimenetelét is. Most, hogy a CDU megnyerte a választásokat, rögtön visszavonja Kohl az ígéreteket – „begyűjtük a március 18-án kirakott szalonnát” – írja főcímben egy berlini napilap – mondván, nem tudtuk, hogy az NDK gazdasága ennyire a „béka feneké alatt van”. És ezt pont Hausmannak, a gazdasági miniszternek higgyük el? Főleg, miután ő múlt héten még az egy a négy átváltási arányt is megpedzette, mondván: minden, ami 4,4 alatt van már „szociális jócselekedet” az NDK-val szemben. A Bundes Bank elnöke, Pöhl úgy látja, az 1 az 1-es kurzus olyan terheket róna az NDK márkára, hogy veszélybe kerülne annak stabilitása, s úgy vélik, akkor az NDK külföldi tartozásait is ebben az arányban kellene rendezni. És ez meghaladná az NDK vállalatainak terhebíró képességét. Igaz, Pöhl már februárban azon a véleményen volt, hogy Kohl elképzelései a valutaunióról nem keresztülvihetőek, ám akkor Kohl még csendre intette őt. „Elfogadhatatlan, ennyiből nem lehet megélni”, „választási csalás”, „ha jövő vasárnap lennének a választások, biztos, hogy teljesen más eredmény jönne ki”, „hatalmas pofon a német egységnek” – ezek és ehhez hasonló vélekedések a leggyakoribbak az utca emberét kérdezve, mint ahogy ezt az NDK televíziója és a Neues Deutschland hétfői számában tette. S így vélekednek az NDK politikusai is. Az NDK CDU-elnöke és a leendő miniszterelnökjelölt De Maiziere kellemetlen helyzetben van: az ő pártja paktált le Kohllekkel. Ő mindenesetre most nagyon határozottan kijelentette, egy az egy és semmi más. Erről volt szó korábban, tartásuk be, amit ígértek és hozzátette: nem velük egyetértésben született meg a kettő-egyes terv, ők sem tudtak eddig ilyen elképzelésekről, ám határozottan visszautasítják.

A még hivatalban lévő Modrow miniszterelnök felszólította Kohl kancellárt: az ijesztgetések helyett valljon színt. Egy az egyt ígért, ez döntötte el a választások kimenetelét. Ha ezt nem tartja be, úgy választási csalás esete forog fenn, mondta egy, a Bild Zeitungban, hétfőn megjelent interjúban.

A nyugatnémet külügyminiszter, Genscher is kritizálta a bonni eljárást. Olyan szörnyen hideg az egész, mintha csak egy bőrzei árfolyam megállapításáról lenne szó, nem pedig emberek millióinak a sorsáról – mondta. Az FDP elnöke, Graf Lembsdorff pedig szőszegésről beszélt Bonn részéről, hiszen a bankbetétek jelentették gyakorlatilag az egyetlen vagyonképzési lehetőséget, s hogy az emberek ne költsek el gyorsan fejtenélül megtakarításaikat, hiszen az árualap még hiányzott egy hónapja – megígérték, hogy jobban járnak, ha a pénzüket a bankban hagyják, hisz nemsokára ugyanannyi nyugatnémet márkáért vásárolhatnak majd.

Sokan osztják a Berliner Zeitung kommentátorának véleményét, aki hétfőn így kommentálta az NDK márka körül szerinte tudatosan folytatott idegháborút. Az átváltás körüli naponta váltakozó újabb és újabb spekulációk csak arra jók, hogy elbizonytalanítsák és pszichikailag kifárasztják az NDK lakosságát. A végén aztán már olyan ajánlattal állhat elő Bonn, amilyennel akar – már mindent elfogadnának. S persze minél inkább aláértékelik az NDK gazdaságát, annak hatékonyságát, annál olcsóbban vásárolhatják fel azt.

A lemondott Böhne helyébe Markus Meckel lépett.

Holan-Koch Júlia

Ahol a sötétség ütött tanyát

(A vakhit gyülekezetéről a 4. oldalon.)

„Nincs gazda, ki ellenőrizné, mi történik a háza táján”

(Újságíró-Odüsszeia az 5. oldalon.)

A Notre Dame-i nővérek kapunyitásra várnak

FINITA LA COMMEDIA? (1948–1990)

1848. július 17-én a felekezeti iskolákat államosították. Szerzetesek, szerzetesnők egyik napról a másikra munka nélkül maradtak. A pécsi Notre Dame-i nővérek a Szent István hercegprímás iránti tiszteletből nem vállaltak (később sem!) állami iskolákban tanítást. 1950-ben az ÁVH emberei három hónapos internálótáborba, Vácra vitték a nővéreket. 1951-ben le tartóztatják a rend főnöknőjét, és gondnokkát Maróti Jolánt, azaz Asszumpta nővért. A vád ellenük: az állam belső rendjének felforgatására irányuló blüncselekmény és illegális szerzetesi kapcsolatok. Jónás ötös tanácsa 4-4 évre ítéli a nővéreket. Itt minden előre eltervelt koreográfia szerint történt. A tárgyalás után Asszumpta nővér nem véletlenül súgja főnöknőjének: Commedia finita est. A komédiának vége van. Akkor még ő sem sejtette, hogy vörös sárkánynak közel négy évtizedes diktatórikus bohózata következik...

Pécssett, a Szent István téren a Prohászka Ottokár szociális otthonban kerestem fel Asszumpta nővért, aki jelenleg a rend megbízott ügyintézője és a szeretetszolgálat keretein belül működő otthon vezetője. Beszélgetésünket negyedóránként meg kellett szakítanunk, az erdélyiek egymásnak adják a kilincset. A lakás egy kisebb raktárra emlékeztet. Gyógyszerek, ruhanemű, kávé, csokoládé mind gazdára vár.

– Közel két évtizedes kapcsolatomban az erdélyiekkel, pontosabban a gyulafehérváriakkal. A papi szeminárium hallgatóit minden évben vendégül látjuk. Mi vesszük a miseruhát, a rá való zsinórt Németországból szerezem be. December óta fokozottabb segítségre szorulnak. Itt az otthonban van egy vendégszoba, szívesen látunk bárkit. Ma jött egy fiatalember, azt mondta: Még sosem járt Magyarországon. Eljött, hogy megízlelje az itteni szabadságot. Szintén egy székely fiatalembernek most intézem az orrsővényműtétjét. November óta egyetlen egy szabadnapom nem volt. Jelenleg három dologgal foglalkozom: vezetem a szociális otthon, intézem az erdélyiek ügyét és tervezem a rend újjáalakulását.

A Notre Dame-i nővérek története 1597-ben kezdődött. Egész pontosan a rend neve: Szent Ágoston szabályai szerint élő, Miaszonyunkról nevezett női kanonok rend. A franciaországi Mattancourtban Fourier Szt. Péter atya elé odaállt öt leány azzal a szándékkal, hogy felkínálja magát minden jónak a megtevésére az egyházban. Az alapító anya Alix le Clerc álma gyorsan valóra vált. Nem sokára az egész világon elterjedt a Notre Dame-i társulat, s a névhez idővel hozzáadott az iskolánővér kifejezés. A rend elsődleges feladata a tanítás, leánynevelés, de mellette pasztorális (lelkipásztori) teendőket is el-

látunk. Magyarországra, Pozsonyba a XVIII. században Mária Terézia hozta a nővéreket. Pécsre Scitovszky János hercegprímás telepítette a szerzetesnőket 1836-ban. A zárda temploma (a Székese gyházzal szemben, az alsó Szent István téren) 1852-ben épült. A templomtól balra létesült az eredeti rendház. A rend hihetetlen gyorsasággal fejlődött és épületeivel lassan egy fél utcahosszat alkotott. Pécsen kívül még Zalaegerszegen volt házuk. Mindkét házhoz 1-1 fiókház is tartozott. Pécssett az egyetlen leánynevelő gimnázium volt. A zárdahoz tartozott még általános iskola, líceum és képző: 84 nővér 1700 leány nevelésével, oktatásával foglalkozott.

– Asszumpta nővér, hogyan került kapcsolatba a renddel?

– Csurgórol költöztünk át Pécsre, mert a nővérem és a bátyám is egyetemre felvételizett. Én a 4. polgárit már a Notre Dame-i nővéreknél végeztem. Ezután kerültem a képzőbe. 14 éves voltam ekkor, és titokban már játszadoztam a gondolattal, hogy szerzetes leszek s misszობa megyek Afrikába. Mikor leképesztőztem akkor vallottam csak be a szüleimnek, hogy apáca szeretnék lenni. Nagy megdöbbenést keltem, mert mindig olyan kedves vig kedélyű voltam és csak 19 éves...

– Mi várt Önre, amikor 1933-ban becsukódott a klauzúra ajtaja?...

(Folytatás a 6. oldalon)

A kancellár köszöntése

Helmut Kohl hatvanéves

„...Az események új menete fel-
észleztet régi félelmeket is. Például:
jön a 'negyedik birodalom' körvonala-
zódnak 'nagy-német' távlatok, és a né-
met henger újra legázol majd mindent.
Ha pedig valaki az ilyesmi hallatán
egyszerűen és higgadtan német érde-
kek képviselőjében érvel, akkor azok
szemében, akik így gondolkodnak,
könnyen porcelánboltnban forgolódo
elefántnak tűnik fel. Jómagam már
csak termetem okán is alkalmas va-
gyok az ilyen karikatúrákra. De hát ezt
el kell viselni, s engem csöppet sem
bánt a dolog. Mert hiába, az új fejle-
ményekhez másoknak is hozzá kell
szokniuk, s ez bizony eltart egy dar-
abig, bárhova néz is az ember: a Temze
partján éppúgy, mint a Szajánál és a
Teverénél.”

Ezek egy olyan németnek a szavai,
aki harminckilenc éves korában Rajna-
Pfalzban már tartományi miniszterel-
nök, 52 évesen szövetségi kancellár
volt, s akinek most, hatvanéves korá-
ban esélye van arra, hogy december-
ben, az NSZK-beli országos választá-
sok eredményeként ne csak hivatalá-
ban erősítsék meg, hanem később – az
egész németiség akaratából – az egye-
sült, az új Németország első kormány-
fője is lehessen.

Dr. Helmut Kohl jog-, társadalom-,
államtudományokat és történelmet tan-
ult Frankfurtban és Heidelbergben.
De tizenkét évesen az iskolai tűzoltó-
csapat tagjaként már lángokkal birkó-
zott a második világháborús légítáma-
dások nyomán: tanúja volt a pusztulás-
nak, megannyi szenvedésnek,
nyomorúságnak, amibe Hitler és a
nemzeti szocialisták döntöték orszá-
gát és a világot. Apja megjárta mindkét
háború frontjait, 1944-ben szerelt le.

Walter bátyját 1943-ban behívták,
1944 végén Vesztfáliában elesett. 18
éves volt. Egy mélyre szálló vadász-
gép géppuskaszorozata végzett vele.
Kohl talán az utolsó olyan német kan-
cellár, akinek személyes tapasztalatai
vannak a háborúról.

S ezeket sem emberként, sem törté-
nészként soha nem felejtette el. Ami-
kor a lengyelországi Krzywóban, az
egykori német Kreisauban a Hitler-el-
lenes tisztí összeesküvők egyik ősi ne-
mesi fészkeben megtartott misén a
megbékélés jegyében megölték egy-
mást Mazowiecki miniszterelnökkel, a
tévéközvetítés során mindenki látha-
ta: a majd kétméteres óriás nemigen
tudta visszatartani könnyeit. Két fia
van, a 26 éves Walter előbb az Egye-
sült Államokban, most Bécsben tanul,
a 24 éves Peter Bostonban végez tanul-
mányokat. Kohl katolikus, liberális és
hazafias, így jellemezték abban a
könyvben, amelyben kiváló németek,
művészek, írók, színészek, tudósok és
államférfiak egykori szülőházukról
vallanak.

A kancellárnak 1982 óta nehéz dol-
ga volt olyan egyszerű elődök bonni
örökében, amilyen Willy Brandt és
Helmut Schmidt. S bár utóbbi kettő
mindig is elismerte a CDU-ember po-
litikusi állóképességét, a saját konzervatív
pártjában való minőségi irányító
munkáját, az SPD és az ellenzék még
évekig nemigen takarékoskodott a gú-
nyos, lekezelő hangú megjegyzések-
kel. Kohl valóban nem tudott úgy csil-

logni-sziporkázni, mint Brandt és
Schmidt, nem is olyan jó szónok mint
ők, és némely nyelvbotlásával, elszo-
lásával, sőt kezdetben egy-egy kifeje-
zett ügyetlenségével és tapintatlansá-
gával is igazolni látszott az állítólagos
bumfordiságáról, személyes és politi-
kai esetlenségéről, tenyeres-talpassá-
gáról terjesztett legendákat.

Politikai ellenlábasi értettek ahhoz,
hogy ezt a képet próbálják megörökí-
teni róla külföldön is. Mindez azonban
hajában már régen a múlté, és a le-
gendákat ezekben a napokban-hetek-
ben a nyugati külföldön is szinte ünne-
pélyesen búcsúztatták...

Kohl otthon a páratlan szívósság, a
kitartás, a hallatlan munkabírás kan-
cellárja, akinek a politikája kétségtel-
enül korszerűbb, mint a hírneve. Eleinte
üldözte a balszerencse is a szóvivőivel,
akik képtelenek voltak a körülötte való
jó hírverésre, s egynemely nemzetközi
port felvert botlásában jócskán benne
is voltak.

Az NDK-beli német forradalom
nagy felhajtóerővel vitte Kohlt a kelet-
német népszerűség csúcsaira: ottani lá-
togatásai során a Helmut névtől vissz-
hangzott a Werra-Odera köze.
Az NSZK-ban mindamellett a népsze-
rűségi kimutatásoknak csak a közép-
mezéjében található. Am Franciaor-
szágban a kancellárnak mégis valóságos
nemzetközi diadal jutott
osztályrésztül, amikor a napokban a
francia Antenne-2 tévéállomás 21.30-
as kezdettel sugározta a vele készített
interjút.

A német sajtó bőségesen idézte a
francia újságok méltatását arról, hogy
szinte új embert és politikust, feloldó-
ni képes, ugyanakkor határozott, hu-
morérzékkel megáldott kancellárt is-
mertek meg, aki eddig az Európáért
leginkább elkötelezett bonni kormány-
fő. Egy lap a „nagy német-francia
klasszikusok” közé sorolta, Adenauer,
de Gaulle és Mitterrand szomszéd-
sága helyezve el. Dicsérték éleslátását
és azt, hogy képes úrrá lenni rendkívüli
fejleményeken. Elsőrangú politikus,
igazi államférfi – írták. Kohl volt az
első külföldi kormányfő, akit meghív-
tak az „Igazság órája” című műsorra.

Ennél nagyobb elégtételt aligha
kaphatott volna, jóllehet brit „barátnő-
jénél”, Margaret Thatcheréll éppen
születésnapja előtt tett látogatást is
győzelemnek könyvelhette el. Kohl a
közös sajtóértekezleten minden eddi-
ginél szélesebb és meggyerőbb mosoly-
lyal nyugtázhatta nyugati tekintély-
gyarapodását azután, hogy az általa tá-
mogott konzervatív szövetség
diadalmaskodott az NDK-ban, hogy a
Bush-kormány végül is határozottan
Kohl mögé állt a német egyesítési fo-
lyamatban, és a kancellár – nem utol-
sósorban úgyesen fokozatos, a cél-
egyenesben erősíteni tudó és kompromisszumos diplomáciával – megtette a
szükséges megnyugtató lépést a len-
gyel határok végleges szavatosságá-
nak sokat vitatott területén.

Mert a német egység élete nagy esé-
lye, s ezzel az eséllyel most élni kíván.
Egy tartományi napilap szerint ilyen
nagyvonalúnak, higgadtan és maga-
biztosnak még soha nem látták Helmut
Kohlt, mint hatvanéves szüle-
tésnapjának előestéjén.

A Kohl-kép azonban távolról sem
lenne teljes anélkül, hogy a négy éve
Bonnban dolgozó tudósító meg ne em-
lítsen egy vele kapcsolatos tapasztalatát.
Dr. Helmut Kohl szövetségi kancellár,
a CDU országos elnöke hosszú évek
óta nem mondott olyan jelentős beszé-
det a német törvényhozásban vagy más
jeles alkalommal, amelybe bele ne
szótt volna Magyarország, a magyar
nép dicséretét. Tette ezt már jóval az
NDK menekültek számára való határ-
nyitás előtt is, a mások előtt járó re-
formkészség dicséretéért. Most leg-
utóbbi nagy sajtónyilatkozatában ezt
mondta: „A magyar kormány tavaly
nyáron hihetetlen bátorságot tanúsí-
tott, s ezt kitörölhetetlenül bejegyeztük
a német-magyar barátság könyvébe”.

A kormányfők sorában Kohl az el-
sők között fejezte ki különleges meg-
elégedettségét az általános, titkos és
szabad magyarországi választások
megtartása után a fiatal magyar de-
mokráciának olyan fontos lépéséről
szólva, amely Európa irányába is mu-
tat. A hét végén a kancellár – feleségé-
vel, Hanneloréval – még a hivatalos
ünneplés előtt oggersheimi házába vo-
nul vissza. A Welt am Sonntag című
hetilap megállapítása szerint oda, ahol
magánemberként olyan személyisége-
ket fogadott, mint George Bush ameri-
kai elnök, Németh Miklós magyar re-
form-miniszterelnök és több nyugati
és keleti nagykövet.

Valutaárfolyam

Érvényben: 1990. április 3-tól 9-ig

Pénznem	vétel	eladás
100 egység forintban		
angol font	10346,39	10986,37
ausztrál dollár	4807,62	5105,00
belga frank	180,71	191,89
dán korona	978,84	1039,38
finn márka	1581,54	1679,36
francia frank	1111,77	1180,53
görög drachma	38,81	41,21
holland forint	3316,80	3521,96
ír font	10001,51	10620,15
japán yen (1000)	397,74	422,34
kanadai dollár	5437,18	5773,50
kuvaiti dinár	21584,53	22919,65
norvég korona	964,59	1024,25
NSZK-márka	3736,91	3968,05
olasz lira (1000)	50,79	53,93
osztrák schilling	531,08	563,93
portugál escudo	42,25	44,87
spanyol peseta	58,36	61,98
svájci frank	4225,71	4487,09
svéd korona	1034,72	1098,72
USA dollár	6360,96	6754,42
ecu (közös piac)	7636,21	8108,55

A franciák Erdélyről

A francia nemzetgyűlés francia-magyar baráti csoportja
nyilatkozatban sürgeti, hogy Romániában tartsák tisztelet-
ben a kisebbségek jogait, az etnikai pluralizmust. A csoport
véleménye szerint ez a feltétele annak, hogy Románia meg-
nyíljon a demokrácia és Európa számára.

René Drouin képviselő, a baráti csoport elnöke a csoport
nevében kiadott nyilatkozatában rendkívüli súlyosságúnak
minősíti a Marosvásárhelyen történeteket, emlékeztetve arra,
hogy az erdélyi magyar kisebbség a Ceausescu-rezsim ide-
jén is sokat szenvedett. „Az ilyen jellegű fejlemények meg-
változtathatják a demokratikus fejlődés irányát Romániá-
ban” – hangoztatja az állásfoglalás, amely elítéli a gyűlölet
megnyilvánulásait és egymás iránti türelemre, párbeszédre
hívja fel az érintetteket. Egyetértését fejezi ki a magyar po-
litikai pártok március 20-án tett közös nyilatkozatával, az
értelmiség felhívásaival, amelyek sürgetik a kisebbségi jo-
gok tiszteletben tartását, a nemzetközi szerződéses és külö-
nösen a Helsinki Zárókönyvvel kapcsolatos határozata-
inak érvényesítését.

Landsbergis köszönettel elfogadta Havel javaslatát,
hogy a moszkvai és a vilniusi kormány képviselői Prágá-
ban kezdjenek tárgyalásokat. Havel egyidejűleg fordult
javaslatával Gorbacsovhoz is. Moszkvából eddig nem ér-
kezett válasz.

Vigyázat, a tetőn dolgoznak!
(A lengyelországi Gazeta International karikatúrája)

A VILÁG HÍREI

– Németh Miklós miniszterelnök hét-
főn levélben üdvözölte Helmut Kohlt, a
Német Szövetségi Köztársaság kancellárját
60. születésnapja alkalmából. A magyar
kormányfő méltatja Helmut Kohl tevé-
kenységét és köszönetét fejezi ki Helmut
Kohlnek azért a fáradhatatlan munkáért,
amelyet az országaink közötti együttműkö-
dés fejlesztése érdekében végzett és végez,
tevékenyen támogatva a magyarországi de-
mokratikus átalakulást.

– Thatcher brit miniszterelnök kuvaiti
lapoknak nyilatkozva törvénytelennek ne-
vezte a Szovjetunióból kivándorló zsidók
letelepítését az Izrael által megszállt arab
területeken. – A szovjet zsidók kivándorlási
jogáért vívott küzdelmünk ironikus és igaz-
ságátalan jutalma lenne, ha (a szovjet zsidók
kivándorlása) a megszállt területeken élő
lakosság jogainak, reményeinek és földje-
nek rovására történne – jelentette ki a brit
kormányfő az Al-Kabasz és az angol nyelvű
Kuwait Times című lapok hétfői számá-
ban megjelent interjújában.

– Klújultak a harcok vasárnap Bejrút-
ban a Michel Aun tábornokot támogató
csapatok és a Szamir Zsazsa vezette, Liba-
noni Erők néven működő keresztény milí-
cia között. A keresztény belháború újabb
ütőközését a milicisták provokálták ki a liba-
noni főváros kikötőjében. A szembenálló
harcosokkal, ágyúkkal, rakétákkal lőtűk

egymás állásait. A Libanoni Erők egységei
felrobbantottak egy üzemenyagartályt is a
város keresztények lakta részében.

–Több mint százezer ember követelte
vasárnap New Yorkban, hogy a Szovjet-
unió könnyítse meg a szovjet zsidók kiván-
dorlását, és indítson közvetlen légitjáratot
Moszkva és Tel-Aviv között. Az ENSZ
székházánál rendezett tüntetés szervezői
közölték: a gyűlés közvetlen válasz arra,
hogy szélsőjobb oldali szovjet szervezetek
zsidók elleni pogromokra buzdították a la-
kosságot, s hogy a Malév magyar légitársá-
g terrorista fenyegetések hatására ideig-
lenesen felfüggesztette a szovjet zsidók Iz-
raelbe szállítását. A tüntetők amiatt is
aggodalmukat fejezték ki, hogy a washing-
toni kormány nem nyújt elég segítséget a
zsidók Izraelbe jutásához.

A gyűlésen Richard Schifter amerikai
külgügyi államtitkár felolvasta George Bush
elnök üzenetét, amelyben az államférfi ki-
jelentette: biztosítani kell a Szovjetunió és
Izrael közötti tranzit- és közvetlen járatok-
kat, hogy a szovjet zsidók akadálytalanul
kivándorolhassanak.

– A korábbiaknál hóval enyhültebb
léghőmérséklet kezdődhet hétfőn a közép-
amerikai államfők hetedik értekezlete, miután
a nicaraguai választások nyomán egyfajta
kiút nyílt a regionális válságból. A nicara-
guai ellenforradalmárok önkéntes leszere-

lési megállapodást írtak alá az új kormány
képviselőivel, a salvadori és a guatemalai
gerillák pedig a tárgyalóasztal közelébe ju-
tottak saját országaikban. A térség határán
fekvő Panamában az Egyesült Államok
„Jerendezte” a dolgokat, s a megszálló erők
ottani tevékenysége nem zavarja különö-
senben a Washingtonhoz húzó közép-
amerikai kormányokat. Nem csekély mérték-
ben befolyásolja ezt a hangulatot, hogy a
kubai katonai tanácsadók távoztak Nicara-
guából a legutóbbi csúcs óta.

– A zimbabweli választópolgárok a hét
végén tartott választásokon hatalmas többsé-
ggel ismét bizalmat szavaztak Robert
Mugabénak, az ország elnökének és pártjá-
nak a ZANU-PF-nek. Jóllehet az egykori
tanító tíz éve áll az ország élén, mégis fel-
vetődik a kérdés: vajon a választók tudták,
tudhatták-e megbízatása meghosszabbítása
alapján merre vezetni országát az elnök?
Zimbabwe is szembekerült az egypártrend-
szerű monolitikus hatalom és a gazdasági
liberalizálás ellentmondásával. A régi-új
elnök politikai törekvései legalábbis erre
utalnak. Nyugati megfigyelők korábban
előszeretettel nevezték acélos marxistának
Mugabét, s ő sem titkolja, hogy az egypárt-
rendszer hívének vallja magát, mondván:
Afrika számára a többpártrendszer helye-
len modell.

Amerikai külpolitikai hangsúlyok

James Baker amerikai külügyminiszter, korábban a pénzügyek irányítója,
egykori választási kampányfőnök tapasztalt jogász. Fellépését, tárgyalási mód-
szereit is a nemzetközi nagyvállalatok jogtanácsosainál szokásos, kifinomult
taktikai, lélektani módszerek jellemzik – az ideológia legkevésbé sem.

Ennek ellenére súlyt helyez arra, hogy alkalmanként megfogalmazza az ame-
rikai külpolitika elvi kérdéseit. Ennek súlypontjait fogalmazza meg Dallasban.
A beszéd egyik alapelve, hogy Amerika továbbra sem engedheti meg magá-
nak, hogy kivonuljon a világpolitikából. Vezető szerepére igény van, azt fel nem
adhatja. Akkor sem, ha „a kommunizmus fékentartásának” negyven éven át
folytatott politikája – a változások tükrében – végképp a múlté. Az amerikai
politika immár a Szovjetunió, Kelet-Közép-Európa vonatkozásában a demokrá-
cia és a szabad piacgazdaság erősítésére helyezi a hangsúlyt, abban a meggyő-
ződésben, hogy csak a demokrácia szolgálhat pozitív szovjet külpolitika alapjául
– fejezte be Baker.

Tanulságos, hogy a litván válság közepette az amerikai külügyminiszter gon-
dosan elkerült az ügyben bármifajta állásfoglalást, amely sérthette volna Moszka-
va érzékenységét. Utalt viszont arra, hogy a maga részéről már tavaly ősszel,
Sevardnadze szovjet külügyminiszterrel az Egyesült Államokban tartott megbe-
szélésén javasolta: alkalmazzák a népszavazást a szovjet nemzetiségi problé-
mák megoldására. Bár James Baker nem ejtett szót a kelet-európai nemzetiségi
problémákról, megígérte, hogy az Egyesült Államok minden országba ellenörö-
ket küld a választások szabadságának megfigyelésére. A fontos elvi jelentősé-
gűnek beharangozott beszéd ezen kívül lényegében semmi újat, biztatóbbat nem
tartalmazott a térséggel kapcsolatban. Az amerikai külügyminiszter megismétle-
te: országa elsősorban abban kívánja támogatni a közép-kelet-európai országok-
kat, hogy magukon segítsenek, a cél a képzés, a tapasztalatok átadása. Gazdasági
segélyről ugyan szólt, de megismételte: Amerika mellett Nyugat-Európa, Japán,
nemzetközi gazdasági szervezetek bekapcsolódására számítanak.

Bűnbánó spicli önvallomása, azaz Limperger hazudik!

A bukaresti kormány barátságatlanok minősítette Limperger Gyula román állampolgár bemutatását a magyar televízió nézőinek. E „szekus” kém önvallomása már első hallásra kérdéses volt azok előtt, akik ismerik a romániai helyzetet, az ország elhagyását szabályozó rendeleteket. S mert érzékeny vagyok az efféle nyilatkozatokra, magam mentem „Károlyba”, azaz Nagykarolyba, hogy megtudjam, igaz volt-e a kézzel frott rópcédulák esete.

A rópcédulák nem kerültek utcára! Így feltételezhető, hogy azok meg sem íródtak. Ami pedig az átszökést illeti, az csak szökés lehetett ez esetben. Hiszen mindenkinek be kell mutatni egy papírt, melyet el is vesznek a román határőrök. Ez a papír igazolja, hogy a turista nem tartozik a román államnak. Limperger ilyen papírt nem adott le a határon!

Meg kell hát állapítanunk, hogy mi, magyarországi magyarok kissé mintha felfújónak a dolgokat. Ime, hazugságoknak adunk hangot bűnbánó útján. Nem viselkedünk úgy (ezáltal), ahogyan például marosvásárhelyi testvéreink akkor, amikor könnyvel és gyertyával vonultak jogaikat követelni az utcára...

Alapvetően meg kell változtatnunk

hozzállásunkat e kérdésben. Románia mai vezetőinek jó szándékát nem kérdőjelezhetjük meg. A fertőzött nép, illetve a nép fertőzött része nem jelentős! A nacionalista törekvések ugyan élnek, ám a román értelmiség is látja, miként kerülhet országa az európai ház egyik szobájába. Meg kell adni a lehetőséget arra, hogy ellenszenv szítása nélkül adjuk közre a problémákat. Be kell látnunk azt is, hogy nem követelhetünk egyik napról a másikra mindent olyan országtól, mely a miénknél ezer-szer nagyobb elnyomásban élt. Mi sem tudunk megoldani alapkérdéseket. A mi politikai kultúránk sem az igazi.

Évszázados gyűlöletet kell európaian kioltanunk. Meg kell értetni a román néppel, hogy nem Erdély a tét egyikünk számára sem. Van még igen sok idő addig, amíg teljes jogúvá válnak a romániai magyarok. Ezt az időszakot azonban könnyebb túlélni, mint az eddigit. Erdélyi magyarságunknak, úgy tűnik, nagyobb a türelme, mint a miénk. S ha mi türelmetlenek vagyunk és Limpergereket mutatunk be, szítva a gyűlöletet, sokat ártunk a túlélés lehetőségének!

S végül a Securitate mai helyzetéről. Valóban tapasztalhatók újjászervezésre mutató jelek. Ezek azonban nem központi intézkedés következményei. Sokan végzik a besúgó munkát is, ám azt kell tapasztalniuk, hogy nincs ki nek elmondani az „eseményeket”. A POLITIKA nem foglalkozik a bejelentésekkel. Akkor sem veszik tudomásul a feljelentéseket, ha azok jogosnak tűnnek. Mindennek az a magyarázata, hogy e szervezetenek is elege van az elmúlt diktatúra játékszabályaiból.

Ha minden, a múlt rendszerben is szolgálatot teljesítő egyenruhást leszerelnének, meg kellene szüntetni a rendőrséget is. Erre azonban nincs lehetőség. Saját bűnével ott is tisztában van mindenki. Lehetőségeinkhez mér-

ten azonban igyekeznek jóvá tenni. Jó bizonyíték erre számos akad. Ha mindennek tudatában belegondolunk saját ügyeinkbe, rá kell jönnünk arra, hogy szinte egyforma gondokkal küzdünk, csak őket „jobban utáljuk”, mint magunkat. Az ellenszenv azonban veszedelmes tanácsadó... Nálunk még a hazaárulásért sem jár büntetés! Mit akarnak tehát Romániától a forradalom után száz nappal?

Vigyázzunk közösen arra az eredményre, melyet a forradalom után elértünk (egymással). Mint az erdélyi értelmiség, magyar és román egyaránt, magam is bízom Ion Iliescuban és Petre Romanban. Hiszen Iliescu 1968-ban Bukarestben védte a magyar „állásokat” Gálfalvy György vásárhelyi írón keresztül, akit nem büntetett meg mint KISZ KB-útkár, hanem megértette, hogy népe érdekeit védve ír a gondokról. Azt is megértette Ion Iliescu, hogy az érdekek védelme nem szeparatizmus. Petre Roman pedig kétszeresen érti és tiszteletben tartja a magyarság jogigényét. Mint zsidó, ismeri az antiszemitizmus szörnyű veszélyeit, s apjától tudja, hogy milyen egy magyar bajtárs idegenben. Hiszen Walter Roman együtt harcolt Rajk Lászlóval a spanyol polgárháborúban.

Persze mindez nem jelenti, hogy engednünk kell követeléseinkből, vagy ne legyenek követeléseink. Limpergereket azonban ne mutogassunk úgy, mintha azok nemzeti hősök, bűnbánó bárányok lennének. Egy igaz Limperger múltjából. Köztörvényes rabként beszervezte a szeku, előnyöket ígérve neki. S ő nagy hévvel dolgozott is besúgóként. Mára viszont elvesztette a talajt lába alól. Újabb bűncselekmények elkövetése után pedig Magyarországra szökött a büntetés elől...

Hiszek a hivatalos román állásfoglalásnak – ebben az esetben, mert sikerült utánajárom!

Stoffán György

Milyen Miklós-korszak következik?

Bethlen István a tamáskodásról

Alig tizenhat hónappal Grósz Károly nevezetes sportszarnokbeli beszéde után Tamás Gáspár Miklós is a Horthy-korszakkal rögtön az olvasókat a Beszélő című SZDSZ-hez közelálló lap hasábjain. Hogyan vélekedik erről az írásról és jóslatról Bethlen István, az egykori miniszterelnök bátyjának unokája, aki most MDF színekben képviselő lesz az új parlamentben?

Tamás Gáspár Miklósnak ebben az írásában én logikus folytatását látom annak a politikának, amely egy plakáttal kezdődött, amelyen az SZDSZ azt mondta, „aki ellenünk van, az velük van”, a velük pirossal aláhúzva. Ezzel mindenkit, aki nem SZDSZ szimpatizáns, kommunista társutasként megbélyegeztek. Ilyet állítani, hogyha egy párt nem kerül kormányra, akkor abban az országban Mucsa és a félelem fog uralkodni, ez – hadd hangsúlyozzam – bolsevista gondolkodásmód. A demokrata pártoknak mindig abból kell kiindulni, hogy a választók döntik el, kit üsztelnek meg a bizalmukkal annyira, hogy kormányt tudjon alakítani, és mely pártok kerülnek ellenzétkbe. Az MDF kezdetűl arra volt beállítva, ha nem kap elég szavazatot, akkor ellenzétkbe vonul, de egy percig sem gondoltunk arra, hogy ebben az esetben Magyarországból Mucsa lesz és az egész ország félelemben fog élni. Ez a fajta gondolkodásmód, ami Tamás Gáspár Miklós írásából kiderül, a legszörnyesebb ellentétben áll az igazi demokráciával.

Ha Mucsát és a félelem korszakát ki is zárja, milyen esélyt lát a „gyászos emlékeztető Horthy-korszak tekintélyelvű, ellenőrzött parlamentarizmusának” újjáéledésére?

El sem tudom képzelni, hogy negyvenöt évvel a háború befejeződése után, hogyan éledne fel újra a Horthy-rendszer, csak azért, mert egy bizonyos párt nem kerül kormányra. Magyarországon minden esély megvan arra, hogy demokráciát építsünk, mert a hat – még állva maradt – párt közül öt mindenképpen demokratikus, és a hatodikban is vannak demokrati-

kus szellemű emberek, bár az egész pártnak ezt még be kell bizonyítani. Ha Tamás Gáspár Miklós azt állítja, nincs harmadik út, akkor ez azt jelenti, hogy egyáltalán fogalma sincs arról, milyen a demokratikus gondolkodás.

Egy Veszprémben tartott választási nagygyűlésen Ön keményen szólt egy készülő SZDSZ-es választási plakátról, amelyen Tőkés László református lelkész és Raj Tamás rabbi, az SZDSZ képviselőjelöltje kart karba öltve látható. Ugyanakkor az MDF-et naponta érik olyan vádak, hogy a szavazatok egy-két százalékát Erdély miatt kapta.

A Demokrata Fórumnak mindig az volt az álláspontja, hogy Erdély kérdését, de egyáltalán a határokon kívül élő magyarság problémáit ki kell venni a pártpolitikaiból, ezek össznézeti kérdések. Mi mindig eszerint cselekedtünk. Ezért is vagyok felháborodva ezen a plakáton, amelynek aláírása úgy szól, hogy Raj Tamás képviselőjelöltünk és Tőkés László. Ez azt a benyomást kelti, mintha Tőkés László az SZDSZ-t és annak egyik képviselőjelöltjét aktívan támogatná. Ez egyszerűen hazugság. A kép akkor készült, amikor Tőkés László egy ökumenikus istentiszteleten vett részt, amelyen Raj Tamás is ott volt. Személy szerint nagyot csalódtam Raj Tamásban, akinek egyházi személyiségként – ugyanúgy mint a többi felekezeti képviselőinek – nagy szerepe lenne a demokrácia kiépítésében az erkölcsiség hangsúlyozásával. Nagyot csalódtam az SZDSZ-ben is, mert ők, akik az MDF-et külföldön azzal vádolják, hogy az erdélyi események kiaknázásával nyerte meg a választás első fordulóját, most ez a párt Tőkés László népszerűségét akarja kihasználni. Egy pillanattal sem gondolnak arra, hogy milyen nehéz helyzetbe hozzák ezzel Tőkés Lászlót Romániában, ha majd a bukaresti vezetés számomra kéri Tőle, hogy miért avatkozik be az anyaországi választási hadjáratba, mint román állampolgár.

Gy. Á.

A Nemzetközi Erdély Bizottság Nyílt levele

Öccellenciája Ion Iliescu Elnök Úrnak, a Nemzeti Egység Ideiglenes Tanácsának Elnökének, Dealul Mitropoliei 1 Bucuresti

Öccellenciája Petra Roman Úrnak, Románia Miniszterelnökének, Piata Victorei 1 Bucuresti Bécs, 1990. márc. 27.

Excellenciás Uram, a Nemzetközi Erdély Bizottság nevében súlyos aggodalmunkat szeretnénk kifejezni az utóbbi napokban a magyar kisebbség ellen irányult pogromok miatt.

Elnökünk, dr. Eva Maria Barki részt vett azon a megbékélés jegyében rendezett konferencián, melyen román és magyar értelmiségiek találkoztak Budapesten, 1990. március 19–20. között. Előrelépésként üdvözljük, hogy ezen a konferencián kifejezték készségüket a párbeszédre. A magyar résztvevők érdeme, hogy a magyarellenes nacionalista kilengések ellenére sem szakították meg a tárgyalásokat.

Megelégedéssel vettük tudomásul azt is, hogy Ön elhatározta magát az 1990. március 21-én kiadott kormánynyilatkozattól, mely nem a tényeken alapult, és üdvözlöttük, hogy Ön a nemzetiségi problémák pozitív megoldása mellett foglalt állást.

Ennek előfeltétele kétségtelenül a térszerűség és tárgyilagosság megőrzése, valamint a bizalom légkörének kialakítása. Amíg azonban a magyar népcsoport elleni lelki terror tart, amíg a további pogromoktól való félelem uralkodik és vezető magyar személyiségeket halállal fenyegetnek, lehetetlen a konstruktív párbeszéd.

Az utóbbi napok megmutatták, hogy a román katonaság és rendőrség nem teljesíti azt a kötelességét, hogy megakadályozza a kilengéseket és védelmet nyújtson. A felelősök sem tették meg a szükséges intézkedéseket.

Mielőtt még további veszélyes helyzet alakul ki, mely nemcsak Románia demokratizálódását, hanem az egész kelet- és dél-európai térséget veszélyeztetni, a feszült helyzetet ENSZ megfigyelők bevonásával és adott esetben ENSZ csapatok állomásoztatásával kellene enyhíteni.

Románia demokratikus jövője és ezzel Európához való csatlakozása a nemzetiségi kérdés pozitív megoldásától elválaszthatatlan. Ez tartós békéhez csak akkor vezet, ha betartják az alábbi alapelveket:

1. A parlamenti demokrácián, a föderaliztikus elven, a pluralista társadalmon és az elismert emberi és szabadságjogokon alapuló jogállam megteremtése.

2. Minden népcsoport és minden etnikai és nemzeti kisebbség, jogi személyként való elismerése, beleértve kollektív jogaik elismerését a nemzetközileg elismert önrendelkezési jog alapján.

3. A kollektív jogokhoz tartozik különösen az etnikai, történelmi és kulturális identitáshoz való jog; a hazához, a népcsoport megőrzéséhez és kibontakozásához való jog, a védelem joga a népi társadalommal, a nemzetiséggel és beolvasszítással, valamint az asszimilációval szemben; a valódi autonó-

miához, a politikai és kulturális öngazdálkodáshoz való jog, beleértve az iskolaügyet is; a saját nyelv hivatali nyelvként való használatának joga, a szabad gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődéshez való jog, a táj, a környezet megőrzése és a gazdasági erőforrások feletti rendelkezés joga.

4. Erdélyt a három államalkotó nép – a román, a magyar, a német – és ezek kultúrája jellemzi, valamint több kisebb népcsoport és etnikai kisebbség: a románok, szerbek, bolgárok, szlovákok, ukránok és rutének, stb. Ez a terület történelmileg, kulturálisan és etnikai szerkezetében is alapvetően különbözik Románia egyéb részeitől. Ez csak Románia szövetségi állammá való átalakításával és Erdély önálló alkotmánnyal rendelkező szövetségi államként való elismerésével valósítható meg.

5. Ennek az alkotmánynak hordozói Erdély román, magyar és német népei kell legyenek, s mindhárom nyelv váljék hivatalos nemzeti nyelvvé. (Miként Svájcban.)

6. A politikai és kulturális önrendelkezést a magyarok regionális autonómiájának és a területi és személyi autonómiának a kombinációjával kell biztosítani.

7. A Magyar Köztársaság a magyar népcsoport, a Német Szövetségi Köztársaság a német népcsoport védőhatálmaként működjenek. A jogokat államon belül a kisebbségek számára létrehozandó alkotmánybíróssággal, nemzetközileg a megfelelő garanciákkal és döntőbizottságok létrehozásával kell biztosítani.

Meggyőződésünk, hogy a Helsinki szellemében fogant jövőendő Európának csak a régiók, a regionális államok és föderációk legmesszebbmenő autonómiája, az átfogó egyéni és kollektív önrendelkezés biztosítása és a szubszidiaritás elve alapján van esélye.

Kérjük, Excellenciás Uram, ne azokat támogassa, akik a 19. századi nemzetállami gondolatnál ragadtak meg, és a kizárólagosság jegyében egységes román államról álmodnak, melynek nincs helye a holnap Európájában.

Adjon lehetőséget Erdély népeinek, hogy a történelmi példák szellemében – Európa első autonómiai elve 1224-ben (Andreanum), Európa első törvénye a szabad vallásgyakorlatról 1568-ban – jó példája lehessen több nép, népcsoport, kultúra és vallás békés egymás mellett élésének, a tolerancia és a kölcsönös elismerés jegyében.

Tisztelettel

A Nemzetközi Erdély Bizottság
Dr. Eva Maria Barki
Wien–Zürich–München–Stuttgart–
Stockholm–Washington–New York

Az eddigi legnagyobb

Újabb vagyonátmentési kísérlet

A Szabad Demokraták Szövetsége tegnap délutáni sajtótájékoztatóját, melyen jelentős szerephez jutottak a párt képviselőjelöltjei, lényegesen nagyobb érdeklődés kísérte, mint néhány órával korábban vetélytársát. Igaz, ebben minden bizonnyal közrejátszott az a tény, hogy a szabad demokraták már korábban sejtetni engedték, hogy újabb nagy horderejű bejelentésre készülnek. S lón.

Dr. Dornbach Alajos ügyvéd, képviselőjelölt az MSZMP Next 2000 és Cimbriana elnevezésű vagyonátmentési akciójának meghíúsítója ezúttal közölte, hogy pártja polgári peres eljárást kezdeményez a Dorottya utca 1. szám alatt található úgynevezett Gerbeaud-ház tulajdonjogának szabálytalan átruházása miatt. Az épület – mely állami tulajdon – kezelője a Gabonaforgalmi és Malomipari Szolgáltató Vállalat egy Straubingben bejegyzett nyugatnémet céggel kft.-t hozott létre a közelmúltban. Ennek alaptőkéje mindössze ötmillió forint, és egy szálloda kialakítását tervezik a mintegy kétmilliárd forint értékűre becsült patinás épületben. Az ügy további pikantériája, hogy a fele részben társtulajdonos nyugatnémet cég a remélt haszon 75 százalékát teheti zsebre, miközben vállalása „csupán” annyit: 1,6 milliárd forintnyi kölcsönt szereznek, melyet az átépítésre, illetve a bérlők kiköltöztetésére fordítanának.

Dr. Eörsi Mátyás szintén az SZDSZ képviselőjelöltjeként negatív szenzációként találta a Springer konzernnek az MSZP megyei lapjai sorsáról folytatott tárgyalásait. Noha az MSZP módszerei ma már jóval kifinomultabbak, mint korábban, meggyőződésük szerint ezúttal mégis az eddigi legnagyobb vagyonátmentési kísérletnek lehetünk tanúi. (Megjegyzés: a vidéki napilapok árfolyama ezer példányonként egymillió forint körül mozog). Dr. Eörsi a fondorlatos manipulációt elítélve emlékeztetett arra, hogy tulajdon csak tulajdonostól lehet szerezni. Márpedig ez esetben az MSZP tulajdonjoga erősen megkérdőjelezhető.

(thf)

Alakulóban a keresztény-nemzeti koalíció

Tegnap délelőtt a Magyar Demokrata Fórum Országos Elnöksége sajtótájékoztatóján gazdasági és aktuális kérdések kerültek terítékre. Utóbbiak közül is elsősorban a köztudatba „12 pontként” bekerült, a Szabad Demokraták Szövetsége feltételezett kormányzati teendőit összefoglaló röplap emdéeses változata keltett érdeklődést. Amint azt Lezsák Sándor elnök kijelentette: Ilyen szórólappal – központi kampánymegrendelésre nem készült. A kis példányszámú terjesztett „áprilisi tréfa” ügyében a vizsgálat még tart, eredmény néhány nap múlva várható. Für Lajos, az MDF elnökségének tagja pártja legújabb választási szövetségéről tájékoztatta a hallgatóságot, így Győr-Sopron megyében létrejött *forum, kisgazda, kereszténydemokrata* megállapodásról, melynek utolsó kiüteltel leszögezi: a pártokat ezen lépésük-nél egy széles alapokon nyugvó *keresztény-nemzeti koalíció* létrehozására való törekvés jellemezte.

Bod Péter Akos, az MDF gazdasági tanácsadója hét pontban sűrítve a tennivalókat, a gazdasági átalakulásról szólt. Első helyen említette egy átfogó leltár készítését a honi gazdaság állapota, és a felhalmozódott feszültségekről, valamint megfigyelésének és a vállalatok fizetési fegyelmé helyreállításának szükségességét. Az is kiderült, hogy az MDF lépéseket kíván tenni a korrupció és az üzleti információkkal történő visszaélések felszámolására. Kérdésre válaszolva Bod Péter Akos elmondta, hogy kormánykoalíció esetén a kisgazdák igényeit a földkérdésben minden bizonnyal ki tudják elégíteni. Noha a két párt álláspontja a 47-es földtulajdon-viszonyokat illetően merőben eltérő, szakértői tárgyalások esetén nem tartják elképzelhetetlennek úgy mond a „probléma” áthidalását. Az MDF gazdasági szakértője felhívta a figyelmet arra, hogy a Független Kisgazda Párt tulajdonképpen nem fizikai értelemben vett valódi földosztást akar, hanem a parasztság tulajdonjogát kívánják visszaállítani. Für Lajos sietett az előbbiekhöz hozzátenni, hogy egyikük sem ismeri igazán a falusi igényeket, melyek felmérése MDF-FKGP közös álláspontot eredményezhet.

Végezetül egy, elsősorban a külföldi tudósítók kisgazdák iránti bizalmatlanságát tükröző kérdés, ahogy a The Independent tudósítója megfogalmazta:

– Komolyan lehet-e venni a nyílt belső pozícióharcoktól megosztott kisgazdákat?

Lezsák Sándor válasza:

– A komoly politikai erőit képviselő tagságot feltétlenül...
thámorei

Régi kiszesek mai versengése

Izgalomban van az ország apraja, nagyja. Szavaztunk a múlt hét végén, s ezt tesszük a jövő vasárnapon is. A pótválasztásokon. Végre eldől, hogy ki képvisel bennünket, érdekeinket, településünket, választókörzetünket majd az új parlamentben. Az emberek latolgatnak. SZDSZ, MDF, MSZP? Van, aki örül, mert ismeri a jelölteket, van, aki bánja, hogy alig tud rólok valamit. S van, akinek az a jó, van akinek az a rossz.

Szóval tündöklik az állampolgár, nem tudja eldönteni, kire is adja a voksát? Hiszen minden párt programjában megéli a számára legvonzóbb jegyeket, s vannak a célkitűzések között összecsengések is. Az állampolgár azt érzi, hogy mindegyik párt az ország felemelkedésén fáradozna. Így elmegy a bemutatkozó gyűlésekre. Hogy lássa a jelölteket. Hallja, miként beszélnek, s hogy érezze, mennyire fontos is ő nekik. Ő, az állampolgár. A választópolgár. A különböző helyszíneken mindhárom pulpituson álló megnyeri tetszését. Egyik azért, a másik azért. Am egyáltalán nem azért, mert egyik a másikat fondorlatosan vádolja. Vádolja, hogy KISZ-titkár volt annak idején, szeméretti, hogy KISZ-tanárs volt... Aztán a következő gyűlésen egyik hallgat a „múltjáról”, a másik tagadja a „vadászat”, majd vallomást tesz, ami sorolja az enyhítő körülményeket. Például azt mondja: „Kérem, engem kényszerítettek...”

Úgy emlékszem, hogy a KISZ-be nem kényszerítettek belépni senkit. Úgy általában beléptünk. Mert egyszer lenn más ifjúsági szervezetek akkoraiként nem volt. Még nem találták föl sem a Fidesz-t, sem mást. Miért szegyen, hogy KISZ-tagok voltunk, voltak? A tagságba tartoztak mindazok, akik affinitást éreztek a közelet, a politikázás iránt, s azok, akik egyszerűen valamilyen (akkor még egyetlen) ifjúsági szervezetbe akartak tartozni, s azok is, akiket magával húzott a sokaság. Tényleg! Miért szegyen ez? Mi értelme a tényekkel vitázni, avagy éppen hallgatni róluk, megkerülni azokat?

S most, áll a megveszélyhöz három helyszínenek három pulpitusán a három képviselőjelölt. Egyik zavartan, másik kerülve a tekinteteket, a harmadik – természetesen – vállalva a „sötét múltát”. Pedig mindhárom kiszesek voltak annak idején. Most pedig versengenek egymással.

Reméljük, értünk!

v. horváth

Az MDF és Európa

Az Európa Parlament Néppárti (Kereszténydemokrata) Frakciója nagy elégtétellel vette tudomásul a magyarországi választások első fordulójának eredményeit. A már eldöntött 125 parlamenti hely közül 67, azaz több mint 50% a három kereszténydemokrata orientációjú párté lett, úgy mint a Magyar Demokrata Fórumé, a Független Kisgazdapárté és a Kereszténydemokrata Néppárté. Ez az eredmény jó alapot biztosít a második választási fordulóhoz és a kereszténydemokrata közép három pártjának kormányzóképes többségének eléréséhez, dr. Antall József MDF-elnök vezetésével. E választással, valamint a Magyar Demokrata Fórum és szövetségesei javára történt szavazással a magyar nép a rákényszerített négy évtizedes keleti irányultság után újra Európa felé fordult, és az európai integrá-

cióhoz való gyors csatlakozás mellett döntött. Az MDF és mindkét testvérpártja teljes bizalmukat élvezte.

Az Európai Kereszténydemokrata Unió (EUCD) a három nevezett pártot ez év májusi ülésén fel fogja venni sorába. A Néppárti Frakció az EUCD ezen döntését teljes mértékben támogatni és képviselni fogja.

A fentiekben túlmenően az Európa Parlament Néppárti Frakciója ezen három párt parlamenti frakcióinak megalakítása után velük szorosan együttműködve Magyarország Európához történő további közelítésének konkrét lépéseit elősegíteni. Dr. Antall József és a küzdőtársai számunkra Magyarország európai útjának a bizalmi emberei.

Dr. Egón Klepsh elnök
Európa Parlament Néppárti
(Kereszténydemokrata) Frakciója

A dorong, a bunkó és a gumibot

„Emberségből példát, vitéségből formát” mintáztak nem is olyan régen a Bathány-örökmecsésnél például, most meg kifinomult érzékenységgel tiltakoznak az örökségüket vállalók a vita és a kultúra egybeírt jelentéstartalmának vizsgálata ellen. Mert hogy mit merészel képzelni a bunkó által meggumibotzott halandó bizonyítvány nélkül. Honnan is lenne papírja a vitakultúráról, ha egyszer 40 éven át megkíméltetett a vitától is, no meg a kultúra „veszedelmes” áramlataitól. Így aztán nem csoda, ha hebehurgyasága miatt szemrehányások célpontjává válik. Az Iljicsről is elnevezett magyar kisvárosban például az ugyancsak nem is olyan régen történekből kifolyólag. Az utódpart választási hetilapja, nem tévedés, nem az MSZMP-é, merésznél merészebbnek nyilvánította az MDF-tüntetés irányítóit. Legyünk tárgyilagosságok. Az elnyúlóanodott és tanácstalan hivatalos rendfenntartók elsomfordáltak a nagy többség által hivatalosan boldvevista prókator közeléből. Valóban kellett hát kurázszi a gumibotmentes rendteremtéshez. Ezzel szemben a legmerészebbnél merészebb szervezők „amatőr felelőtlenségének vagy profi célzatosságának” tulajdonítja az MSZP kiadványa azt, hogy az Il-

jicsről is elnevezett várost Tiszszederkényként említették az első rádiójelentések. Nem is beszélve a sajtó, például a Dátum tényferdítései, amelyek cinizmus híján az MSZP nyakába akarják varrni a fiaskót. Hát szabad ilyet csinálni? Meg közbekiabálni? „Mondd, te kit választanál?” című rádióadásban is jól hallható, amikor az MSZP „igen tekintélyes” politikusainak mondandóit, megjegyzéseket, párhuzamos monológok kísérték. Etikailan az ilyesmi, nem vitás. A székfű helyett mimózú példázók szerint rosszabb, mint a dorong, mint a bunkó, legmeggyőzőbb érve a gumibot. Igazuk lehet, de azért egy kérdés engedessék meg: vitakultúrát a legutóbbi 40 év alatt ugyan kitől tanulhattunk volna? Ervényes válasz esetén egyetértek az érzékenységekben megsértett tiltakozókkal. Tisztázzuk először, hogy mit is jelent a vita és mit a kultúra. Csakis a hozzáértő többség által elfogadott meghatározás alapozhatja meg ugyanis a nézetkülönbségek érdemi, kulturált egybevetését. A dorongot, bunkót és a gumibotot, na meg a vitakultúrát illetően is.

Vallató Géza

A vakhit gyülekezete

Jól öltözött, szép arcú magyar fiatalok tartanak a Vasas Folyondár utcai sportsamoka felé. Sok SZDSZ- és néhány Fidesz-jelvény látszik. Egy-két kézben ott a Beszélő is. Félfüllel halom, amint valaki a Kereszténydemokrata Néppártra tesz gúnyos megjegyzést. De aki azt hiszi, politikai gyűlésre tartunk, az téved, ez vallásos esemény. Ma is, mint minden szerdán és szombaton, itt tartja találkozóját a Hit Gyülekezete.

Szűrés szemű, de amúgy udvarias, sőt kedves rendezők között haladunk el. Tudjuk, a Szentlélek azt sugallta a gyülekezetre, hogy április 8-ig, a választási kampány idején zártak legyenek a rendezvényeik. Mi nem keltünk feltűnést, így bejutunk. Bent a csarnokban legalább 1500 fiatal, 95 százalékuk nincs még 25 éves.

Németh Sándor, a gyülekezet vezetője rövid politikai helyzetelemzéssel köszönti az egybegyűlteket. Hangjában érződik a csalódottság, hiszen alig három nappal vagyunk a választások első fordulójának után. Szavait a hallgatóság „amen” kiáltásokkal szakítja félbe. Ez az „amen” azonban túlságosan hangos, túlságosan katonás. A bevezető után a Song együttes következik vallásos rockdalaival. Mint megtudjuk, heten vannak, de a színpadon mégis tizen, hiszen velük van az Atya, a Fiú és a Szentlélek is. A zene nagyon jó, a közönség joggal élvezi. Közös éneklés következik, a tömeg feláll, a többség önfeledt, rajongó bódulatba esik. Kezdek emelkednek a magasba, Jézust dicsőítik a szent rock. Szól az elektromos orgona, lányok énekelnek a színpadon. Van itt vallásos sanzon, sőt vallásos sramlizene is, lakodalmas szentének.

Fiatalember lép a színpadra és elmondja, hogy tagja volt az egyik szavazatszámoló bizottságnak. Minden egyes szavazót, amikor az a fülkébe lépett, Jézus segítségét kérve szugerált, szavazzon az SZDSZ-re. Néha még hallotta is a gonosz hangokat a fülkéből, akik ellenszegültek neki és az MDF-re vagy a Fideszre akarták vok-

soltatni a polgárokat. Ebben a körzetben hatalmas győzelmet ért el az SZDSZ jelöltje. Olyan szavazóról is tud a fiatalember, aki erős MDF-es meggyőződéssel lépett a szavazófülkébe, de csodák csodájára ott mégis az SZDSZ-re szavazott.

Ismét Németh Sándor következik. „Szakadatok el születtek és nemzetektől, legyetek kiválasztottak!” – mondja többek között szentbeszédében.

Hack Péter lép a tömeg elé. Ő a Szabad Demokraták képviselőjelöltje a XI. kerületben. Ismert arc a tv-ből, egyike annak a három szabad demokrata vezetőnek, Kis János és Tamás Gáspár Miklós mellett, akiket hasonló szakálluk, és szemüvegük miatt gyakran összekevernek a tv-nézők. Jól beszél, ismeri a Szentírást. Beszédének kilencven százaléka megállná a helyét bármelyik felekezet templomában. Csak az a tíz százalék politika ne lenne benne. „Legyetek mindig boldogok”, – mondja – nem az a fontos, melyik párt nyeri a választásokat”. Azután megköszöni a sok munkát amit a hívek végeztek és további segítséget kér. A hívek moraja, az „amen” kiáltások kétségtelessé teszik, itt mindenki tudja melyik pártot kell segíteni.

Megtudjuk, hogy két és fél éve tért meg, azóta folyamatosan javul a látása, és most néhány napja lakást is kapott Istentől. Igen, így, ilyen egyszerűen oldható meg a lakáskérdés. Hack Péter lesz az első megtért, nyelveken imádkozó új-keresztény a magyar Országgyűlésben, ilyen eddig csak az amerikai Szenátusban és a dél-koreai parlamentben volt.

Eleget hallottunk, elmegyünk. A hegyről lejövő kérdések kavarnak bennem. Hogyan egyeztetik össze az SZDSZ vezetői a Nagy Francia Forradalom általuk is hirdett eszméivel a fiatalok vallásos megtérésének kihasználását? Az ÉSZ újabb trónfosztása következik?

Pecze Zoltán

Sütő András az Amerikai Egyesült Államokba utazott

Sütő András író, a romániai magyarság egyik kiemelkedő személyisége – akit a március 19-i marosvásárhelyi magyarellenes atrocitások során elszedett súlyos sérülései miatt két hétig a budapesti Központi Katonai Kórházban gyógykezelték – hétfőn speciális személyzeti szakvizsgálatokra az Amerikai Egyesült Államokba utazott. Az utazásra a magyar szakorvosokkal történt egyeztetést követően Sütő András és családja kérésére alapján került sor. A költségeket a magyar kormány vállalta.

XI. VEN

A címben szereplő XI. VEN nem valami távol-keleti uralkodó neve. A VEN a Veszprémi Egyetemi Napok rövidítése, előtte a római szám pedig azt jelzi, hogy ez a fiatalos, jókedvű „banzá” immár tizennyedik alkalommal zajlott le a Veszprémi Vegyipari Egyetemen, valamint a környező utcákon és tereken.

A program április 3-án 00 óra 00 perckor indul, amikor is kezdetét veszti a „korteszkampány”. A szavazásra buzdító jópofa plakátok, mázolt jelzavak, rigmusok az elmúlt két évtized VEN-jeinek savat-borsát adják – kérdés, hogy a politikai csatározások hetek óta dúló plakátháborújába belefáradt lakosság most is kedvező reakciókkal fogadja-e... Az első három nap mindenesetre immár hagyományosan a diáktörzsjelöltek kortesz-programjaié, fűszerezve különféle tréfas vetélkedőkkel, s a jó hangulat táplálására naphosszat nyitva tartó sörstrakkal (a XI. VEN szponzora a Nagykanizsai Sörgyár!), a Polpresszó hajnal 4-ig nyitva tartó bárjának szolgáltatásával, s a kollégiummal szemközti Csikász Imre utcában három napon át tartó kirakodó-vásárral.

A mindenkori Veszprémi Egyetemi Napok csúcspontja természetesen a diáktörzsjelöltek megválasztása. Belkötésére ezúttal április 6-án, pénteken délután kerül sor, s ezzel kezdetét veszti a „fordított világ”. A diáktörzsjelöltek két napjának már olyan nevek is segítenek tovább fokozni az addigra már várhatóan magas hangulatot, mint Katona Klári, Cseh Tamás, Sándor György, Haumann Péter, vagy a KFT együttes. A virsli, sör, palacsinta- és szilvástombócevo versenyek mellett a sportprogramban sakkszimultán, több sportágban oktató-hallgató összecsapás, vasárnap a Petőfi Színház és a VVE csapatok között női és férfi futballderbi is szerepel. A VEN-moziban a T/1-es előadótérben Chaplin filmjeit vetítik, lesz pantomimműsor, több jazz- és folk- és komolyzenei előadás. A sokrétű program vasárnap este hatalmas discohappeningbe torkollik, amely félfélig tart az egyetem aulájában: ekkor a VEN ünnepléses zárásával vége a diákuralomnak.

-lgy-

Gépkocsimúzeum Moszkvában

Diszkrét büszkeséggel állnak a letűnt idők gépkocsijai a neonsövény fényében, első pillantásra úgy tűnik, egy amerikai autómúzeumban járunk. Közlebb-ről szemügyre véve a járműveket azonban kiderül, hogy a Ford T-modellnek látszó matuzsálem egy 1911-ben készült Russo-Balt, az 1936-os évjáratú Fordnak tetsző autópédig egy 1939-ben gyártott GAZ-M-1-es szedán. Egy idézet forrása azután végképp egyértelművé teszi, hogy a világ mely táján jár a látogató: „az ipar több száz ezer automobilt gyárthatna” (V. I. Lenin).

Hát igen, ez ma is időszerű – jegyzi meg cseppet keserűen Jevgenyij Baburin műszaki kutató a szovjetunióbeli krónikus gépkocsihiányra utalva, de jelenbe kalandozott gondolatai azonnal visszatérnek a múltba, s magyarul kezd a múzeumból, amelyet ő szervezett meg, s amelynek a moszkvai Polytechnológiai Múzeum adott otthont, pontosabban egyetlen termet. A kiállítás mindössze 20 autóból áll, ám Baburin szerint jól tükrözi a szovjet autóipar fejlődését. Az autók „doyenje” egy 1899-es francia De Dion – a hús közlül összesen 4 gépkocsi külföldi eredetű –, a legfiatalabb pedig egy 1987-es Tavia, amely az ukrainai Zaporozsec mű műve. A közbenső időszak mérőldköveit a személygépkocsik mellett teherautók, sőt katonai járművek jelzik.

A kiállítás büszkesége a már említett 1911-ből származó Russo-Balt, amelyet hiánytalanul restauráltak. Ez az egyetlen gépkocsi, amely megmaradt a cári korból, amikor is Oroszországban 18 autógyár évente csaknem 2500 gépkocsit „ontott”. Ebbe a Russo-Balt típusba építettek be orosz földön először alumíniumot, s látták el könnyedén cserélhető alkatrészekkel. Motorja 20 lóerős, maximális sebessége 64 kilométer óránként, amivel nemcsak kortárs autót, hanem korát is megelőzte, többek között Henry Ford berobbanását az autóvilágba. Ford azonban tagadhatatlanul hatott a szovjet autóiparra, féltucatnyi Ford-szerű GAZ-moddal tanuskodik erről a kiállításon, ráadásul egy 1952-es Ford Victort tart Baburin a legfontosabbnak, mert ez volt úgymond az első modern szovjet autótípus a II. világháború után.

Bár csak 20 autónak jutott hely a múzeumban, Baburinék gyűjteménye immár 81 gépkocsiból, 90 motorkerékpárból és hatvanöt motorból áll, egy raktárban őrzik ezeket. Kettő olyan nagy, hogy nem fért volna be a kiállításra, ezek valamikor Sztálin személyes gyűjteményéhez tartoztak.

A nagy autómániákus Brezsnyev kollekcijájáról Baburin szerint senki sem tud semmit, múzeumuk pedig nem mutat utánuk, pedig igazán klasszikus modellek – Lincolnok, Cadillacek – is voltak/vannak közöttük.

A kiállítást bármennyire a múlt hatja át, azért a jelen is jelen van. A moszkvai autósok, ha gépkocsijukat az utcán hagyják, általában leveszik és zsebreavágják a szélvédő ablaktörlőt, mivel ezek igencsak keresett hiánycikkek, s remek fekete piaci portékák. Mármint, a kiállított régi autókra sincs ablaktörlő.

Sajnos, nem minden éli túl a restaurálást – magyarázza Baburin. Az egyik látogató azonban realistább: – Biztos lelopta valaki...

MTI-Panoráma

Akár egymilliárd dollár is lehet az aktívum

A Kereskedelmi Minisztérium a külkereskedelmi joggal rendelkező vállalatok információi alapján prognózist készített az idén várható külkereskedelmi forgalomról. A vállalati vélemények alapján kialakult becslések szerint a tőkés export az idén várhatóan 6-8 százalékkal növekszik, az importban pedig hasonló mértékű csökkenést prognosztizálnak. Összességében a tőkés áruforgalmi aktívum akár egymilliárd dollárt is elérhet, ami csaknem kétszerese a tavalyinak. Ekkora többlet ebből az évtizedben még nem volt példa.

A Kereskedelmi Minisztériumban elmondták: noha ma már csaknem 4 ezer vállalat jogosult külkereskedni, az áruforgalom 90 százalékát még mindig 100-110 vállalat bonyolítja le. Mintegy egyharmaduk hagyományos külkereskedelmi vállalat, a többi a külkereskedéssel már korábban is foglalkozó ipari cég. A külkereskedelmi jogokkal nem élő vállalatok nagy része a bonyolítási munkálatokat apparátus híján nem tudja vállalni. Erre a tevékenységre ma még igen kevés az ügynöki vállalkozás, s a minisztérium véleménye szerint nincs kellő számú képzett szakember sem.

A vállalatok piaci programjainak összesítése azt mutatja – állapította meg a KEM értékelése –, hogy a külkereskedelemben várható alakulása megfelel a kormány gazdaságpolitikájának, piacváltási céljainak. A rubelforgalom – igaz ugyan, hogy főként a kényszerű intézkedések hatására – még a gazdasági programban feltételezettnél is nagyobb mértékben csökken. A vállalatok az export 20-22 százalékos mérséklődésével számolnak, s az importban a gazdasági programban feltételezettnél is nagyobb mértékű – 10-12 százalékos csökkenést prognosztizálnak.

A konvertibilis elszámolású forgalom előrelátása még a szakértők számára is meglepő fordulatot hozott, ám az első negyedév eredményei alátá-

masztják az idei egymilliárd dolláros áruforgalmi aktívum lehetőségét. Három hónap alatt ugyanis az export-kötésállomány 31 százalékkal, 1,3 milliárd dollárral növekedett, ugyanakkor az importban csak 16 százalékos, 470 millió dollár nagyságú a kötésnövekedés.

A tényleges forgalomról kéthavi adatok állnak rendelkezésre, eszerint az export 18 százalékkal, a behozatal mindössze 4 százalékkal nőtt. A tapasztalatok szerint ott a legdinamikusabb a dollárelszámolású kivitel növekedése, ahol csökkenteni kényszerültek a rubelexportot. A gépipar kötésállománya például 400 millió dollár az év első három hónapjában, ami 43 százalékos növekedést jelent. Az importnövekedés mérséklődése – noha a számok kedvező képet mutatnak – a minisztérium véleménye szerint elsősorban abból adódik, hogy tavaly a liberalizáció hatására számos vállalat nagy mennyiségű anyagot, alkatrészt vásárolt, ezt használták fel a termelésben az év első hónapjaiban.

– Egyedül a postást nem harapja meg, mert tudja, hogy ő hozza a nyugdíját!

Magáncég is alakíthat vegyes vállalatot külföldivel

Napjainkig sem ismeri pontosan a szakmai közvélemény, hogy a külföldi céggel alapított vegyes vállalat milyen feltételekkel alakulhat meg, működhet. Többek kérésére szakértőnk tömören ismerteti a legfontosabb szabályokat. Célunk az, hogy a magánvállalkozók ezen ismeretek birtokában tudjanak tárgyalni a külföldi partnereikkel.

A vegyes vállalatok alapítására és működésére vonatkozó főbb szabályokat a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény, a külföldiek magyarországi befektetéseiről szóló 1988. évi XXIV. törvény, valamint a vállalkozási nyereségadóról szóló 1988. évi IX. törvény tartalmazza. Ezek szerint külföldiek Magyarországon gazdasági társaságot alapíthatnak, illetve gazdasági társaságban tagként részt vehetnek. Megengedett, hogy külföldi vállalat a gazdasági társaságban akár 100 százalékos részesedést szerezhesen, illetve egyszemélyes részvénytársaságot és korlátozott felelőségi társaságot alapíthat. Külföldi személy abban az esetben lehet gazdasági társaság alapító tagja, ha a hazai jog szerint céggel rendelkezik, illetve a vállalati nyilvántartásba bevezették. Természetes (magán) személy Magyarországon gazdasági társaságot tehát nem alapíthat, illetve abban tagként nem vehet részt. (Ma még... a szerk.). Részvényt azonban külföldi magánszemély is vásárolhat a magyarországi részvénytársaságokban.

Vegyes vállalat alapításához csak abban az esetben kell a pénzügyminisztérium és a kereskedelmi minisztérium együttes – a devizaengedélyt is magában foglaló – engedélye, ha a külföldi a társaságban többséget szerez. Vegyes vállalatot bármely gazdasági tevékenység folytatására lehet alapítani, kivéve, ha azt törvény kizárja vagy korlátozza. (A törvény értelmében magánvállalkozó is alapíthat külföldivel vegyes vállalatot. Így ezek a kedvezmények a magánvállalkozó részvételével alakult vegyes vállalatokra is vonatkoznak.)

Külföldi csak névre szóló részvényt szerezhet magyarországi részvénytársaságban. A részvények forgathatósága azonban nem korlátozott. Nem kell devizahatósági engedély ahhoz, hogy a külföldi a tulajdonában lévő magyarországi részvényt külföldre kivigye, illetve kijuttassa vagy értékesítse (akár más külföldinek is). A részvényértékesítés esetében csak akkor van szükség a devizahatósági engedélyre (a vásárló részéről), ha ennek révén valamely külföldi egy magyarországi társaságban többséget szerezne.

Teljes védelem és biztonság

A külföldiek magyarországi befektetési teljes védelmet és biztonságot élveznek. Az állam garanciát vállal arra, hogy a külföldi befektető tulajdonát érintő, esetleges – államosítási, kisajátítási, stb. – intézkedésekből eredő kárt haladéktalanul megtéríti. A gazdasági társaság alapításához a külföldi vállalkozó apporttal is hozzájárulhat. Az apport értékelését a szerződő felek végrehajthatják, és azt a társasági szerződésben rögzítik. A külföldi apportként behozott vagyoni eszközöket vám nem terheli. A külföldi befektető pénzügyi hozzájárulását a társaság, a befektetés pénzügyében, saját számláján tarthatja, és azt a működéshez szükséges termelőeszközök, alkatrészek beszerzésére szabadon felhasználhatja. Az így beszerzett eszközök vámentesen hozhatók be az országba. Arra is lehetőség van, hogy a vegyes vállalat – devizahatósági engedély nélkül – más gazdasági társaság alapításában részt vegyen, társaságot alapítson, vagy működő társaságban részesedést szerezhesen.

A külföldi vállalkozó magyarországi ingatlanok tulajdonjogát is megszerzheti, ha megfelelő hatósági engedéllyel rendelkezik. A külföldi részvétellel működő gazdasági társaság viszont devizahatósági engedély nélkül is tulajdonosa lehet olyan épületnek, illetve ingatlanoknak, amely a társaság szerződésében meghatározott gazdasági tevékenység végzéséhez szükséges.

A vegyes vállalat – a magyarországi egyéb vállalkozásokhoz hasonlóan – a nyereség első három millió forintja után 35 százalék, a három millió forintot meghaladó nyereségrész után 40 százalék nyereségadókat fizet. A külföldi részvétellel működő gazdasági társaság nyereségét más befizetési kötelezettség nem terheli. A társaság beruházásai után az előzetesen felszámított általános forgalmi adó 100 százaléka visszatartható. Ellentétben a magyar vállalkozókkal, nem kell a bérek után adót fizetnie, ha a külföldi fél részese az alaptőkében (törzstőkében) meghaladja a 20 százalékot vagy az 5 millió forintot.

Adókedvezmény

A vegyes vállalat jelentős mértékű adókedvezményben részesül. Húszszázalékos mértékű kedvezmény illeti meg, ha az alaptőkében (törzstőkében) a külföldi fél részesedése eléri a 20 százalékot, vagy az 5 millió forintot. A termék, illetve a szolgáltatás értékesítésének megkezdésétől számított első 5 évben 60 százalékos, a 6. évtől 40 százalékos mértékű adókedvezmény illeti meg a vegyes vállalatot, ha a társaság árbevételeinek több mint a fele termékellátásból vagy saját építési szálloda üzemeltetéséből származik, vagy a törzstőke (alaptőke) összege meghaladja a 25 millió forintot, és abban a külföldi fél részesedése eléri a 30 százalékot.

A termék, illetve a szolgáltatás értékesítésének megkezdésétől számított 5 évben teljes (100 százalékos), a 6. évtől 60 százalékos adókedvezmény jár abban az esetben, ha az előző pontban leírtakon túl, a vegyes vállalat a magyar gazdaság szempontjából különösen fontos tevékenységet folytat. További adókedvezmény jár a vegyes vállalatnak akkor, ha a külföldi tag (részvényes) az öt megillető osztlékot nem viszi haza, hanem azt az alaptőke (törzstőke) emelésére fordítja. A külföldi fél a társaság nyereségéből rá jutó részt a befektetés pénzügyében külföldre szabadon átutalhatja.

Vagyonos kaland

Az újságíró egy szép napon elhatározta, hogy olvasóit megismerteti az Állami Vagyonügynökségnél folyó munkákkal. Elővette tehát az erről szóló jogszabályt, de mivel annak elolvasása után még mindig maradt számára homályos pontok, úgy gondolta, felkeresi a szerv vezetőjét, Tömpe Istvánt, hogy nála tudakozódjon. Igen ám, de sem a különleges tudakozó, sem a közületi nem tudott erről az intézményről. Az ember ilyenkor megcsóválja a fejt, s arra gondol, hogy végül is csupán hat hete működik az általa keresett Vagyonügynökség, s köztudott, hogy Magyarországon isten malmai az átlagosnál is lassabban őrölnek. Kis gondolkodás után eszébe jut, hogy tulajdonképpen az Országgyűlés sajtóirodájához is fordulhat, meg is teszi. Az irodában teljes a bizonytalanság, senki nem tud semmit. Azt tanácsolják, hogy a Bizottsági Osztályhoz forduljon a kíváncsi. Nem hatja meg őket az az érv, hogy a Vagyonügynökség nem bizottság. Bármilyen vékony is a szál, meg kell próbálkozni a felgömbölyítésével. Bizottsági Osztály. Az elmúlt napokban népszerűvé vált kifejezéssel élve: nincs adat. Van viszont javaslat. A kutakodó forduljon a Minisztertanács Titkárságához. Nos, legyen. Újabb kétforintos a postának. A telefonközponts fölöttébb kíváncsi a titkárság hallatán. Megkérdezi, hogy mit is akar az okvetetlenkedő egyén. Aztán kapcsol. Gondolom a megfelelő helyre, mivel ezért faggattott ki. Elkezdtem, ezúttal harmadszor. Bemutakozás – nem viszonzozzák –, a probléma vázolója következik. Percekig tartó csend. Aztán odalökik: forduljak a Minisztertanács Titkárságához. Mondom, azt kértem, tán nem azzal beszélnek? Nem,

neki – mármint az ötven körüli nő hang tulajdonosának – ehhez semmi köze. Olyannyira, hogy védekezésbe szorulok, mentegetem magamat, az állampolgár, meg a vagyonügynökség meg nem létezik, hogy ne lehessen feladni őket. A hölgy elutasít. Nem hajlandó megmondani ki ő, de még azt sem, hogy a Minisztertanács mely szervét képviseli. Valami titkos telefonszámra kapcsolódtam?

A következő kör a Minisztertanács Sajtóirodájára volt, a titkársággal nem próbálkoztam többé. Nem akarom ismételní önmagam: nincs adat. Volt viszont ötletük. Mivel Tömpe István korábban a Pénzügyminiszter helyettese volt, tán ott meg tudják mondani. Hogy ez nekem nem jutott eszembe? – csaptam homlokomra –, ami jól is jött, mert kissé kezdtem már ingerült lenni. Magamban elképzeltem azt a vállalatot, mely átalakulást, vagy eladás ügyben személyesen kényszerül értekezni a Vagyonügynökséggel. Meg azt a külföldi üzletembert, toképenzest, aki hasonló cipőben jár. Jó, jó, tudom, megalkulásukkor bejelentették, nincs székünk, nem találtak alkalmas épületet. De hogy az Országgyűlés és a kormány adattárólól ennyire üresek legyenek? Hogy ne legyen egy épkezláb nyilvántartás sehol? Úgy tűnik, már nincs gazda, ki ellenőrizné, mi történik a házatáján, közben valaki csak fizet, fizet mindenért...

– csr –

Gazdaságpolitikai rovatunkat szponzorálja az M&M szoftverház Kft.

A Notre Dame-i nővérek kapunyitásra várnak

FINITA LA COMMEDIA? (1948–1990)

(Folytatás az 1. oldalról)

– A mi rendünk kezdetben szigorú pápai klauzúrás rend volt, ami annyit jelentett, hogy aki egyszer belépett a zárdába, többé nem mehetett haza, csak pápai engedéllyel. Később a pápai klauzúrát felváltotta a püspöki klauzúra, sőt a II. vatikáni zsinat ezt el is törölte. Az első évben voltam kandidáta. Itt dől el, hogy egyáltalán alkalmas-e valaki a szerzetesi hivatásra. Az év végén volt a beöltözés. A második év a kánoni próbaév, ekkor kezdem nyelveket tanulni és a regulát. Mellette fizikai munkára is be voltunk osztva. Az év végén három éve fogadalmat tettünk. És egyben le is érettségiztem, mert a rendünk egyetemre küldött. Noha volt már egy tanítói oklevélem, de érettségi nélkül az egyetemre nem mehettem.

– A 30-as években nagyon kevés nő tanult főiskolán, egyetemen, hát még egy szerzetesnő...

– A Pázmány Péter Tudományegyetem (ma ELTE) matematika-fizika szakára jártam és rajtam kívül csak egy nő volt, az is apáca. De számunkra ez nem okozott gondot. Sőt! Szerzetesi ruhában jártunk, s ez szinte tiszteletet ébresztett. Kedvesen bántak velünk a tanáraink is, hallgatótársaink is. A tanulás könnyen ment. Az év végén felvettem a kémia szakot is. Mi mindig lelkiismeretesen kidolgoztuk a tételeket, s abból élt az egész élválam. Az egyetem elvégzése után még egy diplomát szereztem Szegeden, az Apponyi Kollégiumban azért, hogy a képzőben is taníthassak.

– A tananyag elsajátításán kívül, milyen erkölcsi értékek továbbadását tartotta fontosnak?

– A nőiességet, a tisztaságot, az anyai hivatásra való felkészülést, de legelőszörban jellemességre, következetességre neveltem a lányokat. És persze vallásosságra is. De mit ér a vallásosság, ha valaki jellemetlen?

– Később, az államosítás után sosem hívták vissza tanítani?

– Egy félig zsidó volt tanítványom, aki bizonyos balos karriert ért el, s akit én a háború idején segítettem – felajánlotta, hogy szerez állást. Megköszöntem a jóindulatát, de nem fogadtam el. Ugyanis, hogy néz az ki, hogy nekem a tanítványaim előtt titkolnom kell szerzetesi múltomat, és nem valláserkölcsi alapon taníthatok? És ha

egy ateista konferencián részt kell vennem, nem állhatok fel, hogy kérem, én ezt a kérdést azért másképp látom. Hallgatnom kellene, ami ugye azt jelentené, hogy egyetérték.

– Mi adott erőt ahhoz, hogy mind ezt tudomásul vegye egyáltalán a börtönöket elviselje, elfeledje?

– Én, mint a rend gondnoka interálva három hónapig voltam és a kiszabott négy évből börtönben 27 hónapot ültem. Az ember lelkében, eszében felmerül a gondolat: ha van Isten, megengedi azt, hogy télenül üljek egy priccsen és ne csinálhassak semmit? Ezt a lelki küzdelmet az embernek végig kellett élnie. De kidolgoztam magamban egy túlélési szisztémát, egy tervet, s beosztottam a napomat. Elméletben órákat adtam, feleltem, verseket írtam. S amikor el tudtam fogadni, hogy a Jó Istennek most ez a legkedvesebb, nem volt semmi nehézségem. Nem mentem idegileg tönkre. Számtalanszor kihallgattak, a szándék nyilván az volt, hogy az embert idegileg kikészítsék. Ez nem sikerült.

– Meglepetésre Önt, az ÁVH egy levéllel bocsátotta el, melyben kötelezte a Gyógyszeripari Vállalatot (ahonnan 1951-ben elvitték), hogy ugyanolyan beosztásba, ugyanannyi bérért vegyék vissza. Nem volt ez gyanús a munkatársainak?

– Olyannyira, hogy az igazgatóm nyíltan kimondta: félnek magától!

Nem volt divat, hogy az ÁVO ilyen lépésre szánja el magát. Attól tartottak, hogy én nekik dolgozom, figyelek, adatokat szolgáltatok. Erre csak azt mondtam: az ÁVO az első pillanattól tisztában van azzal, hogy kitől tud valamit kicsikarni, és kitől nem. Nálam nem is próbálkoztak.

– '58-ban került át ide az egyházi szociális otthonba, s azóta ha nyugdíjasként is, de vezeti ezt az intézményt. És mellette most szervezi a rend új alakulását.

– 1943 óta vagyok a rend gondnoka, és jelenleg a megbízott ügyintéző. Első lépésként szeretném visszakapni a Szent István tér 6-os számú épületet. Itt jelenleg a Pedagógus Szakszervezet működik, de két alapszervezet már kiköltözött, egyértelműen nincs kihasználva az épület. A Tanács nem mer lépni, kormányrendeletre vár. Mi pedig az új kormányra. Ahogy megkapjuk a határozatot mi akár egy hét múlva indulni tudunk. Jelöltek már vannak, és külföldi segítségre is számíthatunk. Ausztria, Németország, Szlovákia, Magyarország egy provincia. A külföldi házak mellettünk állnak. Nemcsak anyagiilag. Megígérték, hogy három magyarul beszélő szlovák apácát adnak az induláshoz. Úgy tervezzük, hogy óvodát vagy napközit nyitunk, tehát mindenképp az ifjúsággal szeretnénk foglalkozni. Ezt a szociális otthont sem adjuk fel. A konyha közös lenne, meleg

étellel is ellátnánk a gyerekeket. Jelenleg az otthonban dolgozó nővérek közül is kettőnek, úgy érzem, hivatása van a szerzetesi pályára. Két-három hónap után a jelölteket kiküldենék tapasztalatszerzésre külföldi házaikba. A mai időkben persze az sem mellékes ha egy apáca tud gékocsit vezetni.

– Mire vállalkoznak Önök, mire nevelnék a legfiatalabb nemzedéket?

– Ha vállaljuk a kisgyerekeket, a családot is akarjuk vállalni. És ha meg akarjuk javítani a magyar társadalmat, akkor először a családokat kell megjavítani. A család a társadalom alapja. Vallásos erkölcsi alapon szeretnénk nevelni a kicsiket. A hitet, a szülői tisztelet tekintélyét szeretnénk visszaadni. Az én szüleim beosztásra, szeretetre neveltek. Ma a szülők túl vannak terhelve, dolgoznak. Ha tehetik mindent megvesznek a gyerekeknek, csak hogy hallgasson.

– Ön 76 éves, telve vitalitással. Részt vesz-e majd aktívan az ifjúság nevelésében, most, amikor valóban vége van a komédiának?

– A fiatalhoz a fiatal való. Legjobb korosztály a nevelésre a 30–50 év, vagy még az ennél is fiatalabb. Az én dolgom a szervezés, az előkészítés. A Jó Istennek ez volt a terve velem. Gyakorlatilag egyedül maradtam, aki még ismeri a rendi dolgokat, eligazodom az ügyintézésben. Ez is egy kegyelem, hogy ezt megélhettem. Csak még azt szeretném megélni, hogy az ünnepélyes beöltözés és a szentmise után kaput nyithatnék és azt mondhattam: Induljatok, kezdjétek el! Akkor úgy érzem, a hivatásom befejeztem...

– rózsa ibolya –

Természetgyógyászat III.

Nagyon sok ember számára hihetetlennek tűnik, hogy fejfájás, hasfájás, derékfájás, nátha esetén megmasszírozzuk talpunk, lábfejük bizonyos pontjait, akkor elmúlik a gyötörő kín. Az is igaz, hogy ma már egyre többen vannak, akik bíznak a talpmasszázsban, ebben az ősi, Kínából és Indiából származó gyógyzóban. Ami pedig legtöbbjüket elvezette eddig az nem volt más, mint a tapasztalás: érezni, látni a gyógyulást egy-egy kúra eredményeként.

Műszak végén keresem fel a kiskunfélegyházi kórházban Onodi László gyógymasszőrt. Megmondom őszintén, már az a tény is meglep, hogy éppen ebben az intézményben végzi mesterségét. A talpmasszázs ugyanis (akárcsak a természetgyógyászat bármely más ága) a modern orvostudomány közönsége és éles ellenkezője között vergődve fejlődött hazánkban is.

– Fiatalon kerültem kapcsolatba a természetgyógyászzal, 14 éves koromban kezdtem el jogászni, melyet tíz évig aktívan folytattam – kezdő a beszélgetést Onodi László. – A bátyám az NSZK-ban orvos, ott, ahol a természetgyógyászat nagy elismerésnek örvend. Tőle kaptam az igazi indítást erre a pályára. Érettségi után gyógymasszőr szerettem volna lenni. Éveken keresztül elmentem a felvételire, bár tudtam, hogy férfiakat nem vesznek fel erre a pályára. Valami csodában mégis bíztam. Csoda helyett a felvételiztető Bagdy Emőke megsajnálta és javasolta, hogy ha annyira masszőr szeretnék lenni, akkor végezzem el a fürdősmasszőri tanfolyamot. Így kezdődött. Persze a jóga egészségmegőrző programként megmaradt.

– De mára már jócskán túljutott a fürdősmasszőrségen. Ugy tudom számtalan tanfolyammal, különféle képzésekkel a háta mögött itt Félegyházán is kialakult az a légkör, amelyben most már könnyen fejlődhet a természetgyógyászat.

– Igen, mára már elfogadták az emberek. Ebben persze nagy szerepe van a Sanitas Egészségkultúra Központnak, mely ma már meghatározó jelentőségű a városban.

– Megfogalmazná a talpmasszázs lényegét?

– A talpon megtalálható minden szerv reflexzónája. A szervek és reflexzónák kapcsolata ma még nem tisztázott, a kutatók bioáramra gyanakszanak. A szervek a talpi zónákba írják a salakanyagokat, s mivel ezen járunk, erre helyeződik a testsúly, a salakanyagok többé kevésbé ki is ürülnek. Az aztékok például a papucsukba kavicsot ragasztottak – felismerve a talp

A láb mindig kéznél van

ingerlésének jelentőségét. Kialakulása kb. ötezer évre nyúlik vissza, az akupunktúrával együtt fejlődött házi gyógyódként. A talpmasszázs lényegéhez az is hozzátartozik, hogy nemcsak a lábfej, talp mechanikus ingerlése folyik, hanem lelki kapcsolat kialakulására is szükség van a masszőr és a beteg között.

– Mi van akkor, ha ez nem jön létre? Hátráltatja a munkát?

– Ki kell alakítani ezt a kontaktust, hiszen az ellazulás elengedhetetlenül szükséges! Testi görcsök feloldása lelki feszültségek megszüntetése nélkül nem megy.

– Ha nem tévedek nagyon sokoldalúan felhasználható a masszírozás az egészségügyi ellátásban.

– Gyógyító munka különböző fázisaiban nyújthat hatékony segítséget. Már a megelőzés szakaszában, magában a gyógyító folyamatban, valamint az utókezelésekben is. Allergiákban szenvedőket is lehet eredményesen kezelni – gondolok itt például a virágporallergiára, de a jelentősége akkor is óriási, amikor halmozott gyógyszerallergia miatt a gyógyszerek szedése életveszélyes lenne.

– Hogyan fedeznek fel egy-egy betegséget?

– A lábfej, a talp különböző pontjai érzékeny vészjelzők. Ha masszírozásuk szűró érzet támad, fájdalom jelez vissza a páciens; mi felrakódást, ropogást, bemélyedést érzünk, akkor a szervvel valami gond van! Persze buktatói is lehetnek az ilyen diagnosztizálásnak a különféle ortopédiai elváltozások, gyulladások. Ezek mind megtéveszthetők a masszőrt. Eppen ezért kiegészítő diagnosztikai eljárásnak kell kezelni. Ugyanakkor erősíti, edzi a szerveket, ennek hatásmechanizmusa valószínűleg a keringés tökéletesebbé válásában rejlik.

– Tudomásom szerint egyes gyógyíthatatlan betegségeket is sikerrel lehet kezelni ezzel a módszerrel...

– Igen például a szklerózis multiplex esetében sikeresen alkalmazható, mint kiegészítő terápia. Itt ugyanis olyan súlyos szövődmények fellépésével kell számolni, melyek végül végzetessé teszik a beteg állapotát. A modern orvostudomány nem tudja megakadályozni a szövődmények kialakulását, amelyek végül a beteg halálát okozzák. Mi lassítani tudjuk a betegség előrehaladását, s ez a szövődmények kialakulásának lassítását jelenti. Súlyosan beteg gyermekeknél is igen jó eredményeket lehet elérni a talpmasszírozással: így az agyvérzéssel született, valamint agysorvadásban szenvedő gyerekeknél. A mai medici-

na sajnos – s ezt ki kell mondanunk – csak fenntartani tudja az ilyen állapotot, de javítani nem

– Milyen betegségeket lehet még eredményesen kezelni így?

– Krónikus hólyaghurutot, gyógyítható a fogfinsorvadás is, de ez utóbbinál nem szabad elfeledkezni a vitaminokról sem. Csak ezekkel együtt lehet hatásos a kezelés. Befolyásolja a hormonális működést, a vérnyomás stabilizálásánál és a rákterápiában mint kiegészítő kezelés hatékonyan alkalmazható. A nyirokkeringésre nagymértékben lehet hatni – ez pedig a leukémiában szenvedőknél jótékony hatású: lassítja a betegség elhatalmasodását. Ez persze nem a teljes felsorolás.

– Ha fájdalmat meg lehet szüntetni a masszázzal, akkor azt elő is lehet okozni? Például eldőlhető egy epe-görcs?

– Igen, olyan is előfordulhat, hogy kimozdít a masszőr egy epekövet. Kis köveket, homokot egyébként el lehet hajítani az epehólyagból. Eppen az egyik betegemnél állapítottam meg az epekövet, ami addig még csak panaszt sem okozott neki. Később ultrahanggal diagnosztizálták a követ. Vannak zónák, melyekre nagyon kell ügyelni a masszírozásnál. Ilyen a szív zónája a bal talpon. Ezt úgy is hívják egyperces zóna, ami azt jelenti, hogy ennél tovább masszírozni nem szabad! Egyébként csak szakembereknek ajánlatos ezeket a zónákat ingerelni.

– Ebben a tavaszi időben, amikor bárki könnyen náthás lehet, pillanatok alatt meghűlhet, gyógyódként tudná-e javasolni az otthoni talpmasszázsot?

– Hogyne. Ilyenkor az orr, a homloküreg és nyirokzónák masszírozásával érhetünk el eredményt. A nagylábujjak 2. ujjpercének külső részén található az orr zónája, minden többi ujjbegyen a homloküregzóna. A felső nyirokutak a lábujjak közötti részen vannak, ezeket csipetfogással kell masszírozni. Ha 5-5 percet szánunk mindegyik területre, s naponta kétszer ismétljük, az eredmény nem marad el.

*

Hogy lehet benne valami? Annak azok az anyák is megmondható, akik rendszeresen simogatják csecsemőjük talpacsáját, s látják a kicsin a jóleső érzést. Ennél már jóval tényszerűbb bizonyosság, hogy például a masszírozás következtében a vesékből eltávozó homok egyértelműen kimutatható a vizeletben. Nem beszélve arról, hogy egyszerű és olcsó gyógyódként is egyben. Ez sem utolsó szempont.

Gergelys Zsóka

KOLESZTERIN AZ EREKBE

Statisztikai adatok bizonyítják, hogy a keresőképtelenséget okozó szív- és érrendszeri betegségek száma egyre nő. Ezen belül legszámottevőbb a szívinfarktus előfordulása, valamint az ebből következő halálozás. Hazánk az infarktus előfordulását tekintve a világon vezető helyen áll.

Korunk hallatlanul felgyorsult technikai fejlődése a mai ember alkalmazkodóképességét minden eddiginél nagyobb mértékben veszi igénybe. Az életmódbeli változások, az étkezési szokások átalakulása, a mozgásszegény életmód, a fokozott stresszhatások felborítják a szervezet belső egyensúlyát, és elősegítik az érmezesedést, az isémiás szívbetegség gyakoribb előfordulását. Azokat a tényezőket, amelyek elősegítik a koszorúér-elzáródás kialakulását, rizikótényezőknek nevezzük.

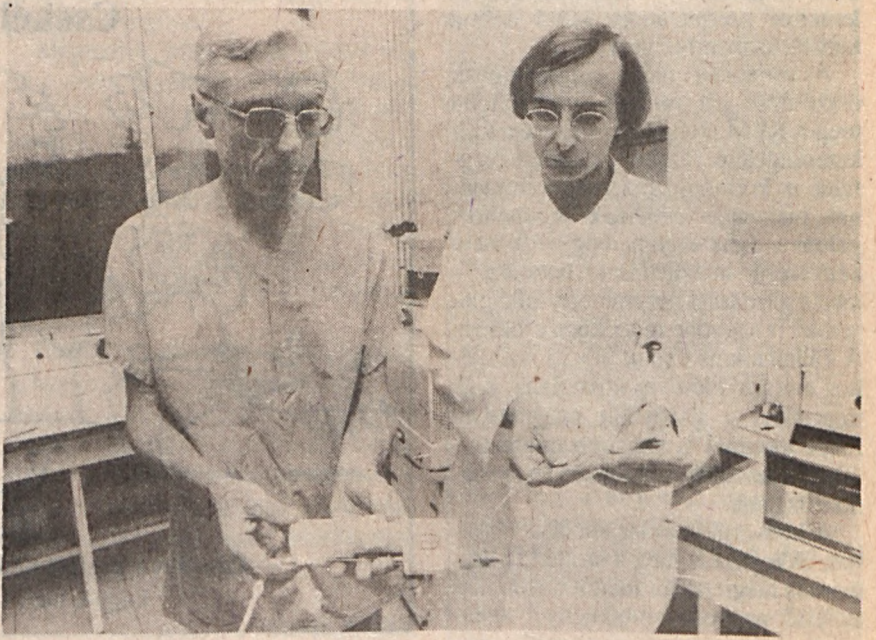
Az egyik legveszélyesebb rizikótényező a vér zsírtartalmának kóros megnövekedése: ezen belül a vér koleszterintartalmának emelkedése a legveszélyesebb. A koleszterin több fontos hormon és vitamin alapját képezi, és normális körülmények között megfelelő egyensúly alakul ki. A túlzott mértékű állati zsír, tojás, vaj fogyasztása azonban rendellenes mértékben emeli a vér koleszterintartalmát. Ha a vér koleszterinszintje eléri vagy meghaladja a 300 mg/100 ml szintet, akkor négyezer gyakoribb az isémiás szívbetegség lehetősége.

Egyrészt az állati eredetű zsírok, a vaj-, a tojásfogyasztás csökkentése, a

tej teljes elhagyása (illetve zsírszegény tejek fogyasztása), másrészt a növényi eredetű olajok (étolaj, tökmagolaj, szójabab-kivonat) felhasználása a kóros arányokat normálissá teheti. A koleszterin-anyagcserére hatnak bizonyos hormonok, így a női nemi hormon, az ösztrogén is. Részben ezzel magyarázható a termékeny korban lévő nők viszonylagos védettsége az isémiás szívbetegséggel szemben, bár újabban egyéb rizikótényezőkkel, például dohányzással, fogamzásgátlószerekkel a hormonális védettségüket elrontják.

A bőséges táplálkozás határozott összefüggést mutat az isémiás szívbetegséggel. A nagymértékű energiafelvitel, ezen belül a telített zsírok és cukrok fogyasztása, a szénhidrátús étrend elősegíti az infarktus megjelenését. A bő táplálkozás elhízáshoz vezet, és emelkedik a vér koleszterinszintje. Hozzájárul mindehhez a mozgásszegény életmód. A rendszeres testmozgás elősegíti ugyanis a fős kalóriák felhasználását, a fősleges zsírok fokozottabban égnék el az anyagcsere folyamán, csökken a kóros koleszterin mennyisége a vérben, így csökken az érpálya és általában a szervezet trombózishajlama.

Képzünkön: Francia orvosok új orvosi eszközt fejlesztettek ki a koszorúér-elzáródás ellen. A „Rotac” segítségével megszüntethető a koleszterin okozta elzáródás a koszorúérben.

Naptárlapjaim

Felszabadulási ünnep,
Izidor

Naptárlapokra utaló sorozatomban ezúttal naptárom egy lapjáról szólok. Arról, amelyen a címben átható bejegyzés áll. Régebbi naptárjaimban még csupán mint felszabadulási ünnep szerepelt április negyediké, ám haladunk a korról, ideén kiderült, hogy ez a kiváló ünnep egyben az Izidorok névnapja is.

Azért is némi meghatottsággal fogok mondandóhoz, mert ez az utolsó felszabadulási ünnep, a negyvenötödik, biztos vagyok benne, hogy jövőre már alternatívaként sem lesz feltüntetve az oly sokáig felejthetetlen dátum. Így búcsúzik múltjától az ember. Jómagam éppen húsz éve vettem részt életem első irodalmi pályázatán, melyen Erdős Péter hetedikes tanulóként még díjat is nyertem egy Leninről írott versemmel. Nem szégyeltem, ami világnézetnek nevetséges, az kinövendő életkori sajátosságként megérthető. Még anyám, akinél nagyobb antikommunista legfeljebb az apám volt, is kedves mosollyal írogépelte a művet, hogy sikerélményhez juttassa gyermekét. Akkoriban nem értettem, hogy miért nem visznek el az ertyeki útörőútáborba, ha annyira jó a versem, most már azt sem, hogy miért nem mondta akkor a szemembe valaki, hogy elég hülyécske gyermek vagyok. Bűnöm nagy. Társaim száma végtelen. Most húsz év elteltével búcsúunk tehát a felszabadulási ünnepétől. Nem tudom, lesz-e még valamilyen megemlékezés. Lehet, hogy egy csendes koszorúzásra összejönnek a nagy idők hamis tanúi, de az is lehet, hogy Lenin-szobor híján már az sem lesz. Bár kormányunk, amely ugyan megbukott, de egyelőre még hivatalában van, mindig nagymestere volt a békés leépülésnek, gondoljunk a tavalyi munkabeszüntetés ünnepére május elsején. Mert azért nem akármilyen nap április negyediké. Nem irigylem a Magyar Televíziót sem. Mert a Szabadság-szobrot lehet mellőzni, a Lenin-szobor talapzatában lehet lángossütőt nyitni, a televízió mindenképpen műsört szolgáltat, s egyáltalán nem mindegy, hogy milyen. Mert ha szó sem esik ARRÓL, az azért túlzottan nagy változás, nem is beszélve a ma még hazánkban állomásozók érzékenységről. Ha úgy tennénk, mintha minden a régi lenne, akkor felháborodik a magyar nép és még hangosabban kiált a bíró, de minimum Aczél Endre után. Lehet, hogy a TV vezetői, ha vannak jelenleg egyáltalán vezetői, megtalálják a módot, mint tették azt a nagy Tanácsköztársaság legutóbbi évfordulóján, mely napon lejátsozták az Agitátorok című filmet. Ez ugyan arról szólt, de nem egészen úgy, mert másképpen, s benne volt Bódy Gábor, aki halála óta nem tévedhetett, így biztosan nagyszerű, amit látunk. Ilyen alapon lehet, hogy újra láthatjuk a Fényes szelek című munkát Jancsótól, mert azért ő nem akarja, s azért mégiscsak, de ne nagyon.

Mitől ez az ózdkodás, már a felszabadulás sem igaz? Már az sem jó nekünk, hogy a Vörös Hadsereg végzett a fasiszta fenevaddal? Hol vannak az egyetemes emberi értékek, a HUMÁNUM értékei. Hát éppen ez az, ahogy azt a nyálacsöpögő öreg szurkolók mondanák késő őszi futballmeccsen. Hát éppen ez az. Sehoh. Vélhetően a szimbolizált érték hiánya vette le a nemzeti ünnepeink sorából április negyedikét, melyet még néhány éve az ellenzék sem bántott.

Mit mond nekünk ez a nap? Az olvasó természetesen kész a válasszal: Semmit. Nem ilyen egyszerű. Ha a fasizmus rossz, akkor valamit mégis kell mondania. A fasizmus pedig olyan rossz, hogy saját helyi értéken felül mintegy egyetemesen minden rossz színönimájává vált. Ma nem egyszerűen azért rossz a fasizmus, mert ezt és azt követte el, hanem a fasizmus fogalma minden embertelenség megnevezésévé vált, akkor is, ha államfilozófiájában távol áll tőle. Még az oly intelligens Tamás Gáspár Miklós is nemes egyszerűséggel a „Soha többé fasizmust” gyönyörűen csengő bolsevik mondatával ítélte el szülőföldje pogromait, pedig ha valaki, ő nagyon jól tudja, hogy a fasizmus és a mai román rendszer körülbelül annyiban hasonlít egymáshoz, amennyire egy eszkimó egy japánhoz. Ha ettől a rendszertől megszabadulhattunk, az akkor is ünnep, ha keresztény nemzeti kormánytől az egykori moszkoviták helyén. A probléma ott van, hogy ez egyszerűen nem igaz. Ha már a soha többénél tartunk, akkor ne feledjük el, hogy éppen a fasizmus vont utóljára igazságszolgálatokat ennek a nemzetnek, s a felszabadult Magyarországnak éppen az volt első külpolitikai tette, hogy önként és előre lemondott erről a határról, s ezzel még az esélyét is eladta annak, hogy a magyarság etnikai határok között élhessen. A háborút veszített Magyarország tehát újra elvesztette frissen szerzett területeit, s ezzel megalapozta azt a helyzetet, mely egyenesen vezetett a jelenhez. Ennek kezdete mindenképpen a felszabadulás, melynél a fasizmus időszakában kedvezőbb helyzetben volt a magyarság. Azóta újra revizionizmus minden felemlegetése az igazságtalan békekötéseknek, s azóta vagyunk ismét tehetetlenek, mert arra várni, hogy európai demokrácia szülessen a Balkánon, egy kis testvériséggel meghintve, legfeljebb itt Budapesten lehet, álságos naiv reménnyel, a jövőbelátó vakok pátozával.

A mai gondolkodásban már teljesen nyilvánvaló, hogy az ország nem szabadult fel, csak gazdát cserélt. Új gazdára semmivel nem volt demokratikusabb, mint dicstelen előde, lényegében nem történt egyéb, mint egy totális állam helyett egy másik érdeköröbe került az ország. Folytatódott az ország kizsákmányolása, a törvénytelen ségek sorozata. A proletárdiktatúra nem volt válogató. Ha minden normális ember elítéli a fasiszta zsidótörvényeket, akkor némi gúnyjal kijelenthetjük: a kommunizmus a világ legtökéletesebb zsidótörvénye, mert a kápók klánján kívül mindenki zsidónak minősül benne. Ezt a rendet hozta a felszabadult ország. Látszatra nincs ebben semmi új, de még mielőtt végképp megszabadulnánk a felszabadulási ünnepétől, mint olyantól, valljuk meg: Magyarország még részben időszakosan és erkölcsileg sem szabadult fel, tehát polgárai zömének továbbra sem volt mit ünnepelnie. Kerüljük tehát a félmegoldásokat, a második műsorra helyeztünk ünnepi megemlékezést, a csendes méltó. Ez a nap, mely ráadásul nem is akkor volt, mint tiszteltük, hiszen egyre több a bizonyíték rá, hogy április tizenegyedikén még harcoltak a magyar csapatok magyar földön, s nem utóvédként, hanem mert a mindenkorai magyar hadseregnek ez volt a dolga, ne úgy tűnjön el az ország történelméből, hogy volt nincs, mint a markunkba fogott hó. Nem elég ha nedves kezünk hidegét érezzük tenyerünkben, fel kell mutatnunk, mi volt benne. Dokumentumok tömkelege jelent meg az elmúlt két évben az elhurcoltakról, a szibériai légerekről, melyek semmilyen tekintetben nem különböztek a náci táboroktól, legfeljebb annyiban, hogy amihez Dachauban kellett a Topf és fia cég gázkamrája, azt az északi sarkkörön túl elvégezte az éghajlat. Ennyi a különbség. Meg annyi, hogy míg ennek áldozatait kollektíven gyászoltuk világnézetű és felekezeti hovatartozásra tekintet nélkül, addig ez a másik tábor mind ez idáig ismeretlen és megnevezhetetlen volt, nem kis részben önző és szándékos negligálás következtében. Bárhonnem nézzük a dolgokat, nincs olyan viszonylat, ahol az egyik diktatúra tetteit ne érte volna be a másiké, azé a bizonyos felszabadulté. A kádári konszolidációt ne hasonlítsuk a háborúhoz. Annak megfelelője az a helyzet lett volna, hogy Németország megnyeri a háborút, a mi mint hű csatlóséltünk volna a nagy birodalom oldalán.

Nincs tehát felszabadulás, sem nyegedikén, sem tizenegyedikén, a felszabadulás napja az a nap lesz, mikor az utolsó idegen katona elhagyja hazánk földjét, s ezzel Magyarország közel ötszáz év után teljesen független nemzetállam lehet, saját külpolitikával, önálló gazdasággal, saját véderővel. Ezt a majdani napot akár iktassuk be ünnepeink közé, de pontosan figyeljük a naptárt, nehogy negyven év múlva kiderüljön, hogy mégis akadt néhány szovjet léghajárító, aki ott vodkázott a záhonyi bokrok alatt, tehát kiderült, hogy ez sem ér. Felejtsük el, hogy egy ország számára felszabadulást jelenthet saját teljes katonai veresége, mert ilyen még nem akadt a világtörténelemben, s mi sem erre vagyunk példa, de szerencsére nemzedékek sora hallotta fülében a soha többé kezdetű zengzeteket, s elfelejtette közben, hogy ami van, az sem jobb.

Április negyedikét pedig töröljük felszabadulási ünnepként naptárainkból. Remélem, kilencvenegy naptárban már csak ennyi áll április negyedik rubrikájában: Izidor. Így volna helyénvaló, természetes. Sőt, így lenne igazságos.

Siposhegyi Péter

Eldöntik, vagy ledöntik?

„Vasmarcsa” nyugdíjban

A proletáraszony harcra indul. Lendül a kar, puskát tart a kéz. A küzdelem szimbóluma a kecsesnek éppen nem mondható, sokak által „Vasmarcsának” becézett gigantikus szobor Kecskeméten mutogat. A Magyar Tanácsköztársasági emlékmű a secessziós pompában tündöklő Cifrapalota tövében hívja fel magára a figyelmet. De vajon megszi-e ezt? Öt méter magas talapzatra került a harcra szólító, igen határozott asszonyosság. Túlságosan is óriási ahhoz, hogy észrevegyük. Igen, volt is aki a Rákóczi út közepén, vagy inkább az állomás felőli oldalán szerette volna látni azért, mert ott jobban érvényesül. És meglehet azért, hogy ne érje károsodás Herczeg Klára alkotását, ne „szívja be” a benzingőzt.

Mi lesz veled, „Vasmarcsa”? Maradsz, vagy becsomagolnak téged is, és visszaküldenek... kinek is? Az illetékes tanácsi hivatalban azt tartanák szerencsésnek, ha majd a választások után döntenek el, hogy ledöntik-e a letűnt múlt jelképeit, szobrait Kecskeméten. A hatalomra jutó pártok képviselőire vár a (szobor)sorsdöntő nyilatkozat, esetleg a lakosság is megszólalhat majd. (Esetleg?)

Hadd szólaljak meg máris. Szabadjon egy-két javaslattal előállni. A híros város híres embereiről szeretnék látni új szobrokat. A megyeszékhelyen nincs Petőfi Sándor, Jókai Mór, Vörösmarty Mihály, József Attila – és sokáig sorolhatnám – emléket, nagyságát idéző emlékmű, szobor sem. Talán éppen a Cifrapalota oldalán, a Rákóczi úti fasor kezdetén is örömmel néznék egy kevésbé égbetörő szoborra. Persze, ha csak zöld terület marad ott, az sem lesz baj.

Ugye, „Vasmarcsa”, nem haragszol, hogy nyugdíjba küldünk!

(borzák)

Elrontott
ünnepeink

Nehezen tudja az állampolgár követni, mészterzi a szemét a külföldi a magyarok, vagyis helyesebben a hatalom gyakran változó „ünneplési” szokásait látván és érezvén. Események sora, amelyeknek túlfutott ünneplését az egyes rendszerek megkövetelték, majd mások vagy ugyanők megtöltötték, máskor megtűrték. Nemzeti ünnepünk is akad, amelyet rá akarunk ma is kényszeríteni a szomszédos országok hatóságaira, nem magyar nemzetiségű lakosságára is, holott nekik erről az évfordulóról más jut eszükbe, más a véleményük: Őket az 1848-as események másként érintették, ami nekünk szabadságharc, nekik az akkori magyar nemesség nemzetiségellenes függetlenségi szándéka.

És sajnos ebben sem tőrjünk a máságot, nem akarjuk őket meggyőzni szándékaink tisztességéről, hanem saját arcunkra és hasonlatosságunkra szeretnénk formálni szomszédainkat s utána csodálkozunk, ha nacionalizmussal vádolnak bennünket. Nehezen fogjuk fel, hogy az 1848-as szabadságharc kiábrándulást hozott határainkon belül élő nemzetiségeinknek és győzelme semmi jót nem ígért a szlovákoknak, horvátoknak, oláhoknak... S közben Országgyűlésünk alig szavazta meg a nemzetiségek képviselőit, a németek az igényelt négy helyből mindössze egyet kaptak, azokat is felülről kívánják „kijelölni” és nem alulról választani – a demokratizmus nagy dicsőségére...

1990-ben, márciusban négy napig „ünnepeleltünk” – előtte évtizedeken át – egy napot sem, csak a belbiztonsági szervek voltak éberek. Ki érti ezt? Saját szélsőségeink terhe alatt hullunk szét? A szocialista rendszer ünnepi manipulációi közé számítottak a Forradalmi Ifjúsági Napok, amikor is „időrendi sorba” állították március 15. március 21. és április 4. szakadatlan ünneplését, noha jókora demagógia kellett a három nagyon is eltérő célú és ideológiai ihletésű történelmi eseményt egy „csokorba” kötni, mert így még jó néhány parasztlázadást, felkelést, népi megmozdulást lehetett volna a három alünnephez „hozzárendelni”.

Ezután március 21. és április 4. is búcsúra kényszerül... Az első a Rákóczi-korszak kivételével több mint harminc éven át csak tanítás szünet volt, a második viszont munkaszüneti nap, amelyhez általában az iskolák tavaszi szünetének rendje igazodott. Pedig mindvégig világos volt: a Tanácsköztársaság saját belső hibái, bűnei, kegyetlenkedései, s ennek következményeként nemzetközi szalonképtelensége miatt is törvényszerűen elvetélésre ítélt kezdeményezés volt, amit a történelem, politikuskok nyilvántartanak, de hordereje alapján eddig sem látszott indokoltnak évenkénti megünneplése. Április 4. lejárataát már Rákócziék megkezdték a szovjet modell másolásával, a proletárdiktatúra féktelen terrorjának gyakorlásával. Aztán a hazánkban „ideiglenesen állomásozó” szovjet csapatok 1956 novemberében fegyveres beavatkozásukkal végképp eloszlatták a „felszabadítás” emberi agyakra felülről betáplált mítoszát. Csekélység, de Magyarország függetlenné volt a náci megszállás idején, mint az elmúlt negyven évben bármikor, amikor a „nagy szomszéd” és környező „barátaink” nemcsak hadseregeikkel gyakoroltak nyomást a hazai belpolitikai események alakulására, helytartóik az emberi agytekervényekbe is igyekeztek behatolni. Feje tetejére állították az értékrendet, megtagadtak mindenféle erkölcsöt és politikai megbízhatóságot kizárólagos követelményének elismerésével megölték minden ötletet, kezdeményezést: az engedelmes szürke tömeg, a „közösség” lett a modell, amely körben „az engedelmes szürke tömeg” lett a „színpont”, a mindenki egyenlő, de vannak egyenlőbbek” orwelli elv alapján. És fáradhatatlanul ünnepeleltük velünk április 4-ét, „felszabadulásunk” ünnepét. Persze, az ízlések különbözők... Most olvastam a Szabadság című hetilapban egy olvasói levelet, amelyben Katona János Bajáról azt írja: „Én még visszaemlékszem az 1944-45-ös időkre, amikor felszabadítottak bennünket a fasiszta és nyilas egységektől, szétverték(!) a régi horthysta államrendet. Ez olyan tett volt, amellyel a Szovjetunió végleg beírta nevét a magyar történelembe (ez bizonyos!). Számomra tehát ezek a derék katonák, illetve utódaik, sohasem lesznek idegenek. Nagy-nagy szeretettel üdvözöllek benneteket szovjet harcosok” – fejeződik be a levél.

Aztán jött május elseje („énekző és tánc közzönte”), a tömegdemonstrációk napja, amikor a hatalomból alig részesülő „munkásosztály” erejét fitogtatták a kelet-európai rendszerek. Vagy kisajátították velünk november 7-e

ünnepeit, mely soha nem volt a miénk, amikor egy másik ország – azóta már nagyrészt megtagadott „értékeit” ünnepelelték Kelet-Európa-szerte. De a politika nem ismert az ünneplésben határokat: átvettük a Nemzetközi Nőnapot, pedig a nők esélyegyenlőségéről a rendszerek hallani sem akartak, a nők tömeges, kényszerű munkába állása szétzilálta a családokat, elgyötörte a nőket – pedig még több keresetből is egyre nehezebb a családokat fenntartani.

Szeptember végén ünnepeleljük a néphadsereget, augusztus 20-án a szocialista alkotmányt, amely jogilag alapozta meg a jogegyenlőséget, s amelyből a jogállamiság gyakorlásának alapvető elve és gyakorlata egyaránt hiányoztak. Augusztus 20-a, a „kenyér”, az „új kenyér” ünnepe is, amikor mosolyogni kényszerültek a földjüktől megfosztott paraszütömegek. Istvánt, a királyt, az államalapítót csak néhány éve fogadták be a szocialista naptárak.

Régen volt, de ne feledjük: ünnepeleltük Rákóczi elvtárs és Sztálin generallissimus születésnapját is. De van gyermeknap, aradi vértanúk ünnepe, nagyon is eltérő tartalommal.

Mi ebből a tanulság?

1. Szűnjön meg a politika diktátuma az „ünneplésben”. Ne lehessen hivatalból lelki, anyagi és egzisztenciális nyomással kényszeríteni állampolgárokat az „ünneplésre”.

2. Szűnjön meg az évfordulók politikai célokra való kisajátítása. A történelmi esemény nem a jelenlegi pártok vagy társadalmi rendszer érdeme. A szakszervezetek tűnjenek el az „ünnepekről”, főként május 1-jéről: elvtelenségükkel és pogácsáikkal lejáratták magukat a tömegek előtt.

3. Egy normális államban évi egy-két „nemzeti ünnep” van, az NSZK-ban például egy sincs: Magyarországon is legfeljebb két nemzeti ünnep képzelhető el.

4. Szűnjön meg az ünnepnap, mint az össznépi lógás, a munkanélküliség lefedezésének intézményesített módszere és formája.

5. Szűnjenek meg az összevont, soknapos „ünneplések”, amelyeknek semmiféle érzelmi alapjuk nincs; a soknapos szolgáltatóhiány, a közélet leállása, a nehéz újrakezdés károkat okoz a nemzetgazdaságnak. Szüntessék meg az egyes munka- és ünnepnapok „cseréltetését”, mert ez eddig csak károsít, fegyelmetelenséget és tanácstalanságot okozott, az idegenforgalmat pedig kifejezetten sokkolta.

Vuics Tibor

Tábor a mozgáskorlátozottaknak

Sokszor leírták már különböző helyeken: a legmértékertartóbb becslések szerint is legalább 380-400 ezer olyan ember él hazánkban, aki születési rendellenesség, baleset vagy betegség következtében vált mozgásában korlátozottá. Segítségüket, érdekeik védelmét tűzték ki célul azok az egyesületek, amelyek több mint tíz éve működnek Magyarországon. Ennek jegyében a Mozgáskorlátozottak Pesti Megyei Egyesülete – a Mozgássérültek Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületével és a MEOSZ-szal (Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége) karöltve – 1990. június 20-28. között közös táborozásra hívja a korlátozott mozgásképeségű gyermekeket és fiatalokat 18 éves korig. Szüleiket, testvéreiket és barátait is szívesen látják.

Az előkészületekről beszélgettünk a Mozgáskorlátozottak Pesti Megyei Egyesülete elnökhelyettesével, Kósik Lajossal, aki egyben a tábor fő szervezője is.

– *Mi ösztönzi Önöket, hogy immár*

második alkalommal rendezzék meg ezt a tábort?

– Az elmúlt évben közel kétszázan vettek részt, sokan úgy búcsúztak, hogy ugye, jövőre is eljöhettek! Emellett közvetlen tapasztaljuk, hogy azok a családok, amelyekben mozgássérült gyermek nevelkedik, különösen nehéz helyzetben vannak anyagilag, érzelmi- leg és sok egyéb téren. Ezekre a gondokra is szeretnénk – szerény lehetőségeinkhez mérten – a széles körű társadalmi összefogással megrendezendő táborral is enyhíteni.

– *Hol rendezik meg a nyári táborozást?*

– Szolnok üdülőtelepén, Tiszaligeten, a Turisztikai és Szabadidő Központban.

– *Mik az előzetes tervek, mit fognak ott csinálni?*

– A gyermekeknek érdeklődésüknek megfelelő, alkotókedvűnek teret adó, testiüket edző, barátkozásra, vidámságra alkalmas teremtő programokat tervezünk. Bábkészítéssel, papírhajtogatással, játékos sportvetélkedő-

vel, szellemi tornával, közös táborútrakkal, daltanulással foglalkozunk majd. A kisebbeknek zenés meseműsorokat tervezünk. Sor kerül technikai bemutatókra is az MHSZ munkatársainak, a rendőrség és a tűzoltóság közreműködésével.

– *Mit tesznek ezalatt a szülők?*

– Akik nem szoros kísérők, azok különböző hasznos ismereteket nyújtó – például jogi, rehabilitációs, pályaválasztással kapcsolatos – előadásokon, vitákon, tapasztalatcseréken gyűjthetnek erőt és tudást ahhoz a kemény és kitartó munkához, ami gyermekük sorának még megnyugtatóbb irányításához elengedhetetlenül kell.

– *Csak a tábor területén tartanak foglalkozásokat?*

– Nem. Tervezünk kirándulásokat is. Ha a technikai feltételeket meg tudjuk teremteni, szeretnénk a gyermekeket hajóval elvinni a Tisza egy rövidebb szakaszára. Ellátogatunk a szolnoki Kilián György Repülő Műszaki Főiskola Repülőtechnikai Múzeumá-

ba, a jászberényi állatkertbe és a zagyvarékasi termelőszövetkezet lovardájába.

– *Honnan lesz pénz a táborozásra?*

– Ez nem kis gond számunkra, hiszen mintegy 850-900 ezer forintnyi összegbe kerül a tengernyi társadalmi munka ellenére. Ezt az összeget azok a családok, akiknek a tábort szervezzük, nem tudják megfizetni, a mozgássérült gyermekektől nem kérünk térítést. A kísérő szülő, illetve testvér a kilenc napra 2000-2000 forintot fizet. Országos szövetségünk is hozzájárul a költségekhez, azonban még mindig hiányzik mintegy 550-600 ezer forint. A részvételi díjon kívül szükségünk lenne üzemek, vállalatok, szervezetek anyagi támogatására, s természetesen egyéb felajánlásokat is szívesen és örömmel fogadunk. Például alapanyagokat a bábkészítéshez, a papírhajtogatáshoz, szerény értékű tárgyjutalmakat is elfogadnánk a szellemi és sportvetélkedők győztesei számára. Örömmel vennénk egy olyan vállalat jelentkezését is, amely a táborozás idejére számítógépeket tudna részünkre biztosítani, és szakemberük megismertetné a gyermekeket a számítástechni-

ka alapförtélyaival, illetve néhány játékkal. Itt hívom fel a figyelmet arra, hogy a gazdálkodó szervezeteket vállalkozói nyereségadó-kedvezmény illeti meg, ha táborunkat pénzbeni vagy természetbeni adományban részesíti közérdekű kötelezettségvállalás címen. A magánszemélyek pedig – az 1989. évi XLV. törvény alapján – személyi jövedelemadó-kedvezmény illeti meg a felajánlott adományok után. Amennyiben az adományozók azt kívánják, részükre időben megküldjük a közérdekű adományt jóváhagyó hatósági határozatot – ezt egyesületünk szerzi be –, amelyet az adókedvezmény igénybevételéhez használhatnak fel.

– *Hol jelentkezzenek az érdeklődők?*

– A Mozgáskorlátozottak Pest Megyei Egyesületénél. Címünk: 2601 Vác, Köztársaság u. 7., Pf.: 97., 1990. április 30-ig. Ide, az egyesületnek az TOP Váci Fiókjánál vezetett 768-000699. számú számlájára várjuk a pénzbefizetéseket. Előre is köszönjük a támogatást a részt vevő mozgássérült gyermekek és szülei nevében.

H. E.

Hogyan keressünk gyorsan sok pénzt erdélyiekén?

(Tanács kezdőknek és haladóknak)

A sajtóban fel-felbukkannak hírek hazánkfiairól, akik a romániai szűkös viszonyokat saját javukra fordítják: élelmiszerekkel kereskednek nagy felárral, s más, kevésbé épületes cselekedettel feketítik be híriüket. De mit lehet kezdeni azzal, aki Magyarországra érkezik Erdélyből egy fillér nélkül? Azt gondolják most a naiv emberek, hogy akinek nincs, attól nem is lehet elvenni. Nos, ezeket a tévképzeteket szeretném eloszlatni.

Bevallom, magam is elismeréssel adózom annak a rafinált módszernek, amelyhez a minap volt szerencsém. Csíkszeredai rokonunk váratlanul Magyarországra érkezett. Tapasztalatlanul, riadtan – első látogatás szép hazánkban –, no és persze teljesen pénztelenül tévelygett Budapesten. Eppen elég volt a zsebpénze arra, hogy táviratozzon: Ne aggódjunk, nem érte semmi baj. Jóakarátú emberekkel találkozott, akik egy-kettőre meggyőzték, hogy aligha megy érte bárki is Tolna távoli tájairól. Kapóra jött az ajálkozó taxis. Vendégünk érdeklődésére, hogy ugyan mennyi is lenne a viteldíj, nagyvonalú „nem gond” volt a válasz. Miközben tehát mi Budapest felé autóztunk, ő megnyugodva letaxizott Bonyhádra.

Bonyhádon aztán kiderült, hogy a „nem gond” kijelentés legalábbis kétértelmű. A Budapest Taxi sofőrjének az

aznapi kereset már biztos nem volt gond. Sőt! Dodonai jóslatként igaz volt annyiban is, hogy nekem sem volt gond az 5160 Ft kifizetése, mert nem voltam otthon. Szomszédunk fizette ki helyettünk. S a történet happy enddel zárul: sofőrünk megkereste aznapi szerény betevő falatját, én meg kölcsön kértem a magam betevőjére valót. Nem halt éhen sem ő, sem mi. S hogy hol itt a tanács? Nos, akinek van füle a hallásra, értse! Igaz, jobban is végződhetett volna az eset, ha pl. kisznyugdíjas vagy családos ember fizetése a megszerzett összeg (Hulljon a férgese...). Mentü a sofőr tévedését a véletlen. Nem tudhatta, hogy nem fogok éhen halni, így hiába vitte el csaknem teljes havi jövedelmemet (no igen, így a munka nem tökéletes). De tessék kitartóan próbálkozni, előbb-utóbb biztos robban az a „bomba”! S ha e sorokat esetleg potenciális fizetők is olvassák? Nekik csak egyet tudok javasolni: gyakorolják a koplalást, ha már pénzüik nincs, elvégre másnak is élnie kell... Méghozzá szelektív alapon, annak, aki ügyes. (A becsületes bérautósok védelmében a találékony sofőr nevét is megadjuk: Honori Péter – Budapest Taxi. A rendszáma pedig: EL 43-27)

Antóni Judit
Bonyhád

Amikor a reklám antireklám lesz

Lapjuk március 24-i számában olvastuk a következő hirdetést: „Építkezők, építézők, vállalkozók figyelem! Ejenek a lehetőség! A Beremendi Cement- és Mészipari Rt. beremendi telephelyén minden más beszerzési forrásnál olcsóbb cement- és mésztérmezék juthat! A helyben újonnan megnyitott boltunkban közvetlenül gyári értékesítéssel elégtűjük ki kedves vásárlóink igényeit. Keresse fel munkanapokon 5-17 óráig nyitva tartó boltunkat, meg lesz elégedve.”

Ezt a nagy lehetőséget akartam kihasználni, s a hirdetés megjelenése utáni első munkanapon, március 26-án már utaztam is Beremendre. A boltba belépve láttam, hogy többen is állnak a pénztár előtt utalványra várva. A pénztáros hölgy „mit tetszik?” kérdésére válaszoltam: cementet befizetni. Mire ő: „diszpó van?” Megmutatom a lapban megjelent hirdetést – ez az én „diszpóm”. Erre ő: „sajnos erre nem adhatok cementet”. Igaz, még az újsághirdetésről sem tudott. A kereskedelmi osztály vezetőjének szintén elmondtam, hogy mi járhatunk vagyok, mutatam neki és az újságot. Hiszen több mint száz kilométert utaztunk a cementért, s nem szeretnénk dolgunk végezetlenül hazamenni. Ő sem tudott a hirdetésről. Erre kértem tőle egy igazolást ottjártamról. Mondja, hogy nem kell igazolás, hiszen cement van, csak 3-4 hét múlva lehet befizetni. Arra a kérdésemre, hogy a TÚZEP-telepeken miért nincs, azt a választ kaptam, hogy valakik biztosan felvásárolták. Akkor biztos az ára emelkedik! Erre a tisztelt osztályvezető azt feleli: mi az a 37 forint?

Igen, de nekem száz mászára van szükségem, és az már 3700 forint többletkiadás. És most már azt is szeretném tudni, hogy van cement, vagy nincs cement? Amennyiben tényleg felemelik a cement árat, a különbözetet kifizeti nekem a vállalat? (És akkor még az utazással járó többletköltségeket nem is számoltam!) Koller Márton, Bonyhád

§ JOGos ügyeink §

A múlt héten az egyéni vállalkozásról írtunk, most a társasvállalkozásokról (kft-ről), mint az egyik leggyakrabban alkalmazott társasági formáról írunk.

A kft általában néhány tagból álló, kis méretű, de viszonylag tőkeerős gazdasági vállalkozás. Lehet családi vállalkozás, de jogi keretben biztosíthat nagyobb létszámú együttműködéshez is. 30-50 tagnál nagyobb létszámú társaság a vállalkozás számára már nem igazán alkalmas.

A kft olyan gazdasági társaság, amely a tagok törzsbetétéből álló törzstőkével alakul, és a tagok felelőssége a társasággal szemben törzsbetét szolgáltatására, és a társasági szerződésben esetleg meghatározott vagyoni hozzájárulásra terjed ki. A társaság kötelezettségeiért a tag nem felel.

A tag vagy részt vesz személyesen a társaság tevékenységében, vagy nem. A társaság alapítása: kft-t egy személy is alapíthat, de általában a tagok számát illetően kettő, vagy több tag a jellemző. Az alapításhoz társasági szerződés szükséges, melyben meg kell határozni a társaság törzstőkéjét és a tagok törzsbetétét. A törzstőke 1 millió forintnál kevesebb nem lehet, a tagok törzsbetéte tagonként minimum 100-100 ezer forint. A törzstőke pénzbetétekből és apportból (vagyontárgy, állóeszköz, gép, stb.) áll. A pénzbetét

Korlátolt felelősségű társaság

összege alapításkor nem lehet kevesebb a törzstőke 30%-ánál és 500 ezer forintnál. A társasági szerződésben meg kell határozni a pénzbetétek befizetésének módját és idejét, a tagokat megillető szavazati jog mértékét, a szavazategyenlőség esetén követendő eljárást, a tisztségviselőket és a cégjegyzés módját. Minden tagnak csak egy törzsbetétje lehet, de a törzsbetétnek több tulajdonosa is lehet. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy a törzsbetét, mely minimum 100 ezer forint – ez természetesen ennél több is lehet –, több társtulajdonos is összeadhatja, akár 10 ezer forintonként.

A társaság alapítását *be kell jelenteni a cégbíróságnál*. A társaság bejegyzésére csak akkor kerülhet sor, ha a pénzbetétek legalább felét – egyszemélyes társaságnál a teljes összeget – befizették. A nem pénzbeli betétet teljes egészében a társaság rendelkezésére kell bocsátani az alapításkor. A bejegyzéshez szükséges az is, hogy a társasági szerződés benyújtásakor a cégbejegyzés illetékét leróják, és a közzétételi díjat is befizessék. A közzétételi díjat azért kell befizetni, mert a társaság bejegyzésekor annak megtörténtét a Cégbizálatban közzéteszik.

– md –

ALAPÍTVÁNY

A BAJOR GIZI
SZÍNÉSZ MÚZEUM JAVÁRA

Egyesületünk számára a színház azt a naponta megújuló csodát jelenti, mely visszazugározza évezredek, évszázadok s napjaink kultúráját azoknak a művészeknek a közreműködésével, akik a legnemesebb anyagból, az emberi lélekből formálják alakjaikat.

A színház alkotása, alakítása múlandó, de Gobbi Hilda megkísérelte megállítani az idő hajóját, amikor kezdeményezte, hogy nemzeti színjátszásunk legnagyobbjai számára létesüljön közös emlékhely: a *Bajor Gizi Színész Múzeum*, melyet az elődök, pályatársak emlékét őrző, megtartó szeretete, tisztelete táplált. Súlyos betegsége sem tudta megakadályozni abban, hogy ezért az ügyért csatarendbe álljon. Egyesületünk Gobbi Hilda tartalék hadseregként hozta létre a Bajor Gizi Színész Múzeum Alapítványt.

Az alapítvány célja a múzeumban elhelyezett műtárgyak, relikviák ápolása, restaurálása, biztonságos megőrzése, a múzeum gyűjtőköréhez tartozó műtárgyak vásárlásának elősegítése, anyagi támogatása.

Az alapítvány országos jellegű. Céljaira befizetést minden magyar vagy külföldi állampolgár, intézmény vagy jogi személy tehet.

Egyesületünk folyamatosan szervezendő színházi események bevételéből is kívánja az alapítvány vagyonát gyarapítani.

A Bajor Gizi Színész Múzeum Alapítvány működését ötagú kuratórium intézi.

Az alapítvány számlaszáma: OTP MNB Kunszentmiklós 259-98140 2646-389821

Színházlátogatók Baráti Köre
6090 Kunszentmiklós, Tanácsköztársaság u. 2.
Tel.: 76/51-953

Megkérdeztük...

...miért vannak egyforma sorszámú olimpiai sorsjegyek?

Egy sorszám „lényegét” éppen az jelenti, hogy belőle csak egy van. Nem kettő, nem három. Mert ugye, ha ez utóbbiakkal találkozik az ember, rögtön gyanakszik... Különösen, ha olimpiai sorsjegyről van szó – hiszen ekörül kitért már egy országos botrány nem is olyan régen. Most pedig veszi az ember az olimpiai sorsjegyet, dörzsöli az alját, s ugyan karikát nem lát a négyzettrácsban, de alatta sorszámot igen. Újabb húszas, újabb dörzsölés és újabb sorszám – nincs! Ugyanaz van, mint az előző. Nem akarom untatni a kedves Olvasót, de ha együgyian azon helyen vásárolt sorsjegyből háromnak azonos, másik kettőnek szintén azonos a sorszáma. Hat sorsjegy – három sorszám. Mi ez? Mint a Magyar Olimpiai Bizottságtól megtudtuk nincs csalás a dologban.

A nem nyerő sorsjegyekre ugyanis az előállító Állami Nyomda sok-sok azonos sorszámot nyomtatott, mondván: ezeknek úgyszincs jelentőségük. Merthogy a nyerőkön minden sorszám más. Csak éppen arról feledkeztek a nyomdában, hogy a sorszám azért sorszám, hogy abból véletlenül sem legyen kettő egyforma.

Hogy az egészen megint a Magyar Olimpiai Bizottság vesztett? Nem vitás. Hiszen ezt az újabb faramuci helyzetet csak úgy lehet elfogadtatni a vásárlókkal, ha melléfüzi a magyarázkodást is. Mint mondják, naponta többször is csörög a telefon ebben az ügyben. Közben pedig a sorsjegyvásárlók amúgy is ingatag bizalma újból meginog... Ki issza meg ennek a levét? A MOB, a sportolók, és talán legkevésbé az Állami Nyomda...

(gergelics)

Köszöntjük

Buda és Richárd

nevű olvasóinkat!

Buda nevének régi magyar személynévből utónévként a 19. században újították fel. A régi személynévből több településnév is származott, így Budapest egyik város elődje, Buda, valamint Budafa, Budaháza, Budatelke, Budavár, Kisbuda, Mikebuda, Óbuda, Szászbuda stb. A Buda személynév eredete vitás. Származtatják a görög követ, a szlávok kunyhó, a törökből bot, buzogány jelentéssel, de mindezek további vizsgálatra szorulnak. Attila hun uralkodó testvérének Buda nevét Kézai formálta a Bléda névből Buda város nevének hatására.

A Richárdok a Richard névből kapták nevüket. Jelentése: erős fejedelem. A név nálunk Rikárd formában volt használatos.

Ma köszönhetjük még az Emiliánokat, Indirákat, Iréneket, Keresztélyeket, Muszákat, Ulpiánokat.

A Nap kél: 05.20 órákor
nyugszik: 18.15 órákor
A Hold kél: 11.03 órákor
nyugszik: 02.26 órákor

Még meleg idő

Eleinte megszerte kevés lesz a felhő, majd délután a Dunántúlon időnként már erősen megnövekszik a felhőzet, de estig eső még nem valószínű. A délnyugati szél többfelé lesz élénk. A legalacsonyabb hőmérséklet általában 2, 7, a legmagasabb 18 és 23 fok között alakul.

Vásárnaptár

Április 7.: Győr (au), Pécs (au), Békéscsaba (k). Április 8.: Zalaegerszeg (au), Szombathely (au), Veszprém (au), Szekszárd (au, k), Pécs (au, k, oá), Kecskemét (au), Salgótarján (au), Miskolc (au), Nyíregyháza (au), Debrecen (au), Szolnok (au), Békéscsaba (au), Szeged (k, au). Április 10.: Zalaegerszeg (k), Szombathely (k). Az (au) jelölés autót vásárt, (k) kirakodóvásárt, (oá) országos állatvásárt jelent.

Anyakoca-robot

Egyszerre nyolc malacot szoptató robotberendezést szerkesztettek Kanadában. A szoptatást számítógép vezérli. A szoptatás megkezdésekor kikapcsolódik, befejezéskor újra bekapcsolódik a világítás. Az új robotnak főként akkor vehetik hasznát, ha az anyakoca az ellés után elpusztul vagy megbetegszik.

Eseménynaptár

90 évvel ezelőtt, 1900. április 3-án született Prágában Franz Karl Weiskopf német író, riporter, diplomata. Csehszlovákiában élt, de műveit németül írta. Első novelláskötetében a Szovjetunióban tett utazásáról a hangzatos „Átszállás a 21. századba” címet adta. Hitler csehszlovákiai inváziója előtt emigrált és az emigráns német irodalom egyik reprezentánsa lett. A felszabadulás után diplomáciai pályára lépett, több országban Csehszlovákia nagykövete volt. Halála után tiszteletére Weiskopf irodalmi díjat alapítottak.

40 éve, 1950-ben ezen a napon hunyt el New Yorkban Kurt Weil német származású amerikai zeneszerző. Kabaré-sanzonokból, modern balladákban tangó, foxtrott vagy shimmy-ritmusú néha agresszív, de inkább szentimentális dalípusú alakított ki. Fő műve, a Koldusopera („Dreigroschenoper”, „Gay The

Beggar's”) világhírt biztosított számára, haláláig a New York-i Broadway ünnepelt szerzője volt.

*

95 éve, 1895-ben született Türkevén Korda Zoltán filmrendező. Amerikában karriert aratott a Bosambo (1935), az Elefantboy (1936) és A dzsungel könyve (1942) c. filmjeivel.

100 éve született Marosvásárhelyen György Lajos (1890–1952) irodalomtörténész, bibliográfus, szerkesztő, akadémikus. Fő műve a Magyar elemek a világirodalomban, Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája 1919–23, Az erdélyi magyarság szellemi élete, A magyar anekdota története és egyetemes kapcsolatai, A magyar és az orosz irodalom kapcsolatai, Az „Erdélyi Múzeum” története 1874–1937, A magyar regény előzményei, valamint Az erdélyi könyvtárgy és a Kolozsvári Egyetemi Könyvtár. Ismert Szomjúság című verseskötete is.

Tudnivalók a második fordulóról

A választás második fordulójában, április 8-án az állampolgárok csak állandó lakóhelyükön szavazhatnak. Akik március 25 után változtatták meg állandó lakóhelyüket, azok a korábbi lakcím szerint illetékes tanácstól kérhetnek igazolást arról, hogy ott törlték őket a választók névjegyzékéből. Az igazolást a személyi igazolvánnyal együtt április 8-án az új lakóhely szerinti szavazóköribe kell a szavazatszámláló bizottságnak bemutatni. Ideiglenes tartózkodási helyen csak akkor lehet szavazni, ha az ugyanabban a választókerületben van, mint a választópolgár állandó lakhelye. Ez elsősorban a vidéken élőket érinti, hiszen számos választókerülethez több falu is tartozik.

Akik március 25. és április 8. között töltik be 18. életévüket, vagy házasságkötés miatt nagykorúvá válnak, már részt vehetnek a második fordulóban. Egyébként valamennyi szavazóköribe új névjegyzéket használnak majd, így aki legutóbb igazolással szavazott, annak a választópolgárnak a neve most az állandó lakóhelye szerinti szavazóköri jegyzékén szerepel, tehát ott adhatja le voksát. Az is fontos tudnivaló, hogy április 8-a előtt a választópolgárok nem kapnak kopogtatócédulát, személyi igazolványával mindenki abban a szavazóköribe voksolhat, ahol az első fordulóban.

– A természetgyógyászat szerepe az orvostudományban. Ugy tűnik, a szakszárú orvosok programjai megszorodtak, érdekesebbnél érdekesebb beszélgetések követik egymást. A tegnap összejövetelt ma (április 3-án) egy újabb követi: ifjú dr. Sarkadi Adám (München) tart előadást a természetgyógyászat szerepéről az orvostudományban.

– Az MDF április 5-én 17 óra a Jurta Színházba várja a ferencvárosi szurkolókat, akik a rendezvényen találkozhatnak Lezsák Sándorral, Gyarmati Dezsővel és Glatz Árpáddal, továbbá a zöld-fehér klub vízilabda- és labdarúgó-szakosztályának játékosával, illetve az említett két szakosztály vezetőivel is.

Újabb MDF-piacok

Az MDF értesíti az érdeklődőket és vásárlókat, hogy az eddig meglévő XIX., Határ út – parkoló, III., Békásmegyér – Csobánka tér, XIV., Örs vezér tér – 13-as végállomás, XI., Kelenföld – Vahot út, MDF-piacok mellett március 31-től minden szombaton ismét vásárolhatnak a VII., Klauzál tér – Skála áruház előtt és III., Komjádi uszodánál lévő MDF piacokon is.

Gazdaságfejlesztő összefogás '90

A Nemzedékek Pártja, a nyugdíjasok és családok pártja a Magyar Néppárttal együttműködve „Gazdaságfejlesztő összefogás '90” címmel vitasorozatot rendez a gazdasági kibontakozás lehetőségeinek feltárására. Az első vita április 4-én, szerdán 17.00 órákor lesz a Magyar Néppárt székházában (VIII., Baross u. 61.). A közösen megvizsgálandó feladat: a munkanélküliség csökkentésének és a nyugdíjak kellő felemelésének mai, gyakorlati módszerei és eszközei. A rendezők meghívták valamennyi párt képviselőjét az eredményes módszer közös kialakítása érdekében.

Április 4-én dolgozunk

Munkanapok és szabadnapok

Nem munkaszüneti nap az idén április 4-e. A Munka törvénykönyve végrehajtásáról szóló MT-rendelet módosítása értelmében munkaszüneti napok ezen-től: Újév (január 1-je), Nemzeti ünnep (március 15-e), Húsvét hétfő, Munka ünnepe (május 1-je), Alkotmány ünnepe (augusztus 20-a), a Köztársaság kikiáltásának napja (október 23-a), Karácsony két napja (december 25-e, 26-a). A március 15-e körüli munkarend-módosítás után tehát a következő munkanap-át helyezés április 28-án lesz, amikor szombaton munkanap szerint dolgoznak a legtöbb helyen. Az április 30-ai hétfő viszont szombaton lesz. Munkaszüneti nap körüli módosítás még, hogy december 22-én, szombaton munkanap, december 24-én, hétfőn szabadnap, december 29-én, szombaton munkanap, december 31-én, hétfőn szabadnap lesz.

Az Állami Bér- és Munkügyi Hivatal elnökének rendelkezése nem vonatkozik a mezőgazdasági, a halászati termelőszövetkezetek, a mezőgazdasági szakszövetkezetek, valamint a folyamatosan, illetve a munkaszüneti napokon is üzemelő munkahelyekre. Eltérésre adhatnak engedélyt az ágazati miniszterek, a lakossági ellátást, szolgáltatást végző, általánostól eltérő munkaidő-beosztással dolgozóknak, az ABMH-val, az illetékes szakszervezettel, az országos érdekképviseleti szervezettel egyetértésben.

Gyógysarok a mozgássérülteknek

A mozgáskorlátozottak életvitelét könnyítő gyógyászati segédeszközöket és egészségügyi felvilágosító füzeteket árusító üzlet nyílt hétfőn az Országos Reuma és Fizioterápiás Intézet (ORFI) új épületében. A tolokocsival is könnyen megközelíthető, Gyógysarok nevet viselő boltot a mozgássérültek egészségnevelését szolgáló alapítvány hozta létre.

Az üzletben a betegek felvilágosítása mellett szociális igényeket kielégítő eszközöket árulnak. Kapható például hosszúnyelű cipőkanál, tapadókorongos vágódeszka, különböző gyógypárnák, kondicionáló eszközök. A zömében magyar gyártmányú cikkek árai igazodnak a szerényebb keresetű betegek pénztárcájához. Az alapítvány kuratóriuma tervezi, hogy a jövőben külföldről szerzi be azokat az itthon nem gyártott gyógyászati eszközöket, amelyek nélkülözhetetlenek a kultúrált életvitelhez. Ezeket egyedi elbírálás alapján, kedvezményesen árusítják majd. A Gyógysarok munkanapokon 8 órától 17 óráig várja az érdeklődőket az Árpád fejedelem útja 7. szám alatt.

Elégedetlenek voltak...

Hétfőtől két termelőszövetkezeti érdekvédelmi szervezet működik Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Tizenhét termelőszövetkezet annyira elégedetlen volt az Agrárszövetség eddigi érdekképviseleti tevékenységével, hogy kilépett a tagjai sorából és Szatmár-Beregi Mezőgazdasági Gazdálkodók, Feldolgozók és Értékesítők Szövetsége néven Mátészalka székhellyel új érdekképviseleti szervezetet alakított. A tizenhét gazdaságon kívül tagja lett a megyei húspari, a vetőmagtermelési, gabonaforgalmi és a Zöldért Vállalat is. Az új szövetség nyitott, tagjai közé várja a környék többi termelőszövetkezetét és egyéni gazdálkodóit is.

RTV

muzsikálnak. 14.12: A Magyar Rádió és Televízió énekkara énekel. 14.52: Szvjatoszlav Richter zongorázik. 16.05: Szimfonikus zene. 17.00: Kapcsoljuk a ... stúdiót. Kb. 18.00: Balettzene – operából. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora. 19.35: Barokk zene. 20.35: Az éjszaka csodái. 20.45: Külföldi tudósok a szó. 21.00: Nürnbergi orgonahét 1989. 23.05: Zenekari operaszereitek. 23: Hírek. 29: A Rádiózenekar kamaragyűjtése játszik.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ Keddi műsor: 6.00: Kezdődik a nap. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Az élet megy tovább. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Periszkóp. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli hangrangsó, hírek. 12.10: Földközben. 12.40: Nyugati folyóiratszemle. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Magyar lapokból idézünk. 14.00: Hírek. 14.10: Periszkóp. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni revü. 16.00: Hírek. 16.10: Autórádió. 16.40: Hobb. 16.50: Párizsi magyar figyelő. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Magyar lapokból idézünk. 19.00: Hírek. 19.10: Emberek, művek, események. 19.40: A technika világa. 20.00: Hírek. 20.40: Könyvismertető sorozat. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Az élet megy tovább. 23.00: Hírek.

23.10: Emberek, művek, események. 23.40: A technika világa. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Könyvismertető sorozat. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 9.00: Képűjság. 9.05: Tévétona nyugdíjasoknak. 9.10: Mister Manhattan – Woody Allen. Amerikai film. 10.05: Salzburg, az ünnepi játékok városa. 10.55: Mozgó. 11.05: Képűjság. 16.50: Képűjság. 17.00: Pannon Krónika. A pécsi körzeti stúdió híradóműsora. 17.10: Hírek német nyelven. 17.15: A szegedi körzeti stúdió román nyelvű nemzetiségi magazinja. 17.45: Szám-adás. Gazdasági negyedóra. 18.00: RTV Községpszichológusok. 18.05: Huszadik századi irányzatok. Képzőművészeti filmsorozat. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Tövismadarak. Amerikai tévéfilmsorozat. 20.50: Reklám. 20.55: Stúdió '90. 21.55: Nemzetközi Stúdió. Kb. 22.45: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek. 18.46: TV2. 19.00: Hello, Einstein. Francia-magyar tévéfilmsorozat. 19.35: TV2. 20.30: Fejezetek az első világháborúból. Amerikai dok. filmsorozat. 20.54: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.55: Napzárta. 22.40: Egy vendégjáték képei. Úton a Rock Színház. 23.02: TV2. 23.05: Gondolkodj. A Televízió tudományos folyóirata. Kb. 23.50: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Sinha Moca. 9.30: Angol nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatévé. 10.30: Billy Rose elefántja. Amerikai film. 12.15: Hétfői sport. 13.10: Hírek. 13.20: Mi. 13.50: Az állatok mint életművészek. 14.20: Batman. 14.45: Ház és Eaton téren. 15.35: Alice Csodaországban. 16.00: Antan-ténusz. 16.20: Állatsarok. 16.30: Nevelés és lehetséges történetek. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Lemezejárat. 17.10: A hetedik út tükre. 17.35: Pályaválasztási tanácsadás. 17.55: Philipp, az egér.

18.00: Mi. 18.30: Falcon Crest. 19.30: Híradó. 20.00: Sport hírek. 20.15: Univerzum. 21.07: Ha ezt tudnák a szomszédok! 21.55: Oldalpillantások. 22.05: House. Amerikai horrorfilm. 23.30: Hírek. 23.35: Sport. 0.50: Hírek. 2. műsor: 16.55: Művészlexikon. 17.00: Iskolatévé. 17.30: Tájékozódás. 18.00: Sinha Moca. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Izé. Vetélkedő. 21.07: Külpolitikai magazin. 22.00: Híradó 2. 22.25: Klub 2, majd: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Álarc. 6.25: Halló, Európa – Jó reggelt, Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Teletutik. 9.00: Hírek. 9.19: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Kedves Bill bácsi. 11.00: Egészségügyi tanácsok. 11.25: Szépségápolási tanácsok. 11.45: A dzsungel foglyai. 13.00: Teletutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Kedves Bill bácsi. Családsorozat. 15.30: Játssz velünk! 15.40: Hírek. 15.43: Üzleti hírek. 16.00: Ultraman – Titkos énem. 16.30: A hétmillió dolláros nő. Filmsorozat. 17.10: Játékshow. 17.55: Hírek. 18.00: A doktor kórháza. Filmsorozat. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Knight Rider. Akciófilm. 20.15: Karate-tigris. Akciófilm. 21.55: Exploziv. 22.40: Hírek. 22.50: A nagy zabálás. 1.00: Knight Rider. 1.45: Aerobic. 1.50: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Hírek, időjárás. 8.15: Videodivat. 8.45: Egyveleg. 9.00: Hírek, időjárás. 9.15: Egyveleg, benne hírek. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Hírek, időjárás. 19.45: Időjárás. 20.00: Ultraspport. 22.00: Hírek, időjárás. 22.15: Ultraspport. 0.15: Hírek, időjárás. 0.30: Kék éj. 1.30: Időjárás. 1.45–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Új világ. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzolecke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-finci fantázia. 18.35: Pihenődő. 19.00: Terrító-

riumok. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillagok papiros. 20.00: Fell Vilmos földjén. 20.30: Teleszkóp. 21.00: Sportmagazin. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Te jó ég, kedv van! 23.50: Dél-Európa. 0.20: Műsorzárás.

SAT1: 6.00: Jó reggelt a SAT1-gyell! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Szeretethajó. 9.50: Tesztelési ötlek. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: Pánik New Yorkban. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Tévétőzsde. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Koalabocsk kalandjai. 14.30: Pénzügyi ötlek. Horoszkóp. 14.40: Szeretethajó. 15.30: Boldog napok. 15.55: Tévébolt. 16.05: Bonanza. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Ötlek autósoknak. 17.45: Hírek. 17.50: Cannon. 18.45: Hírek, időjárás. 19.05: Szerencsekerék. 19.50: Hírek, időjárás. 20.00: Vidáman tovább. 20.30: Justitia kis halai. 20.55: Hírek. 21.00: Pénz hazulról. 22.40: Hírek, sport, időjárás. 22.50: A profik. 23.40: Műsorelőzetes.

JUGOSZLAV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 14.50: Hírek. 15.00: Elmulasztották – nézzék! 17.00: Híradó. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Gyermekműsor. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Tudományos program. 18.15: Rajzfilm. 19.30: Híradó 2. 19.53: Időjárás. 20.00: Lottó 20.05: Háborús sorok. 21.10: Dialógusok. 22.40: Híradó 3. 23.00: A mai sport. 23.05: Az éjszakát önkkel töltjük. 1.10: Hírek. 2. műsor: 15.45: Hírek. 15.50: Tv-naptár. 16.00: Választások '90. 17.00: Kölyökidő. 18.00: Zágrabi panoráma. 18.20: Szlavóniai és baranyai körzeti program. 19.20: Híradó. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: Ablak. 21.00: Tv-mix. 21.10: Alpe Jadran. 21.40: Hogy kellemesen teljen az idő. 22.15: Választások '90. 23.15: A FEST bemutatói. 0.55: A szerdai műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917,- Ft/db, a 3-5. köteteké: 980,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Őn már most előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő 4-20. kötetét,

21 500,- Ft-os áron.

Név: .....

Cím: .....

...példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetét
az alábbi címen:

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. április 30-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbséget, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Babits Kiadó

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvúrusoknál, szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, *kérjen egy csekket kiadónktól, s adjon fel címünkre*

24 314,- Ft-ot

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelentetését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsé tétele során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Réálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

1990. április 30-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

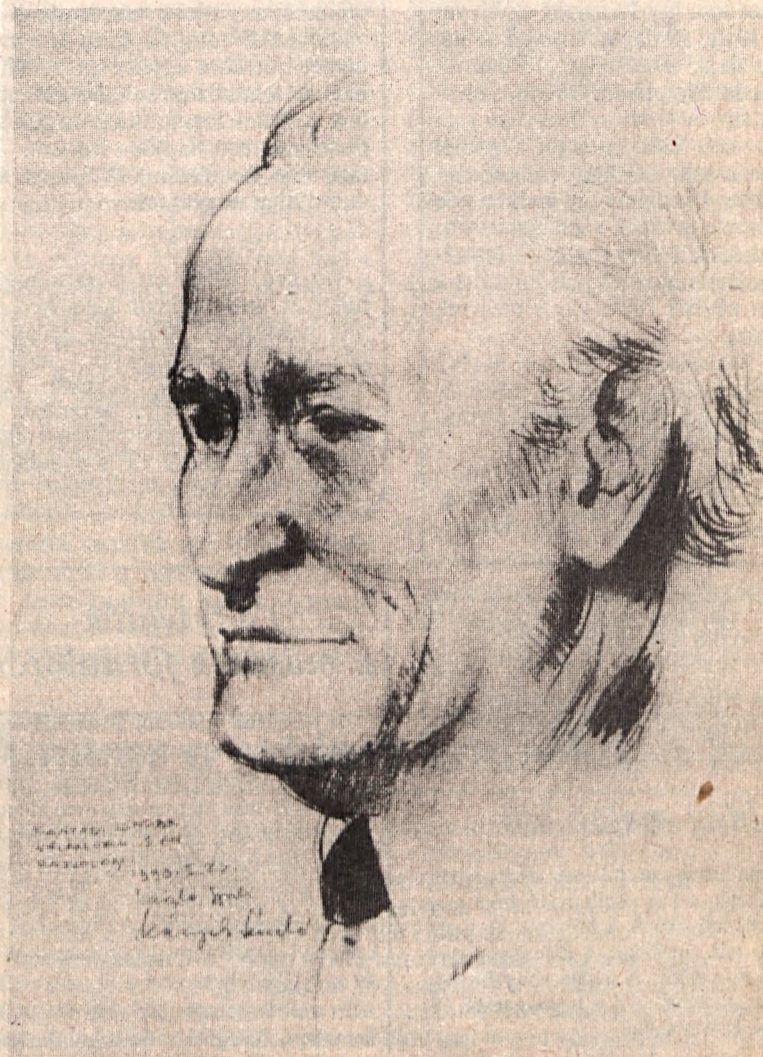
Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megjelent a MAGYAROK

című közéleti folyóirat 1990/3. száma.

A tartalomról külön említést érdemel Krassói Dániel, Kósa Csaba, Hajdú Demeter Dénes írása, Cornides István Szabálytalan interjú Bíró Lucián bencés tanárral című riportja, Szabolcs Ottó Európai tankönyvek Magyarországról című cikke, Szávai Géza Szavak – kizökkent időben című esszéje, Mátyás Ferenc és Tollas Tibor versei. Képiünkön, amely Kiss Dénes A tudós rajzművész című köszöntőjének egyik illusztrációja, László Gyula Kányádi Sándorról készült rajza látható.

1675 Budapest, Pf. 133.

Megrendelőlap

Megrendelem az IGEN c. kéthetente
megjelenő lapot ..... példányban.
Kérem az alábbi címre kézbesíteni:

Megrendelő neve: .....

Pontos címe: .....

Irányítószám: .....

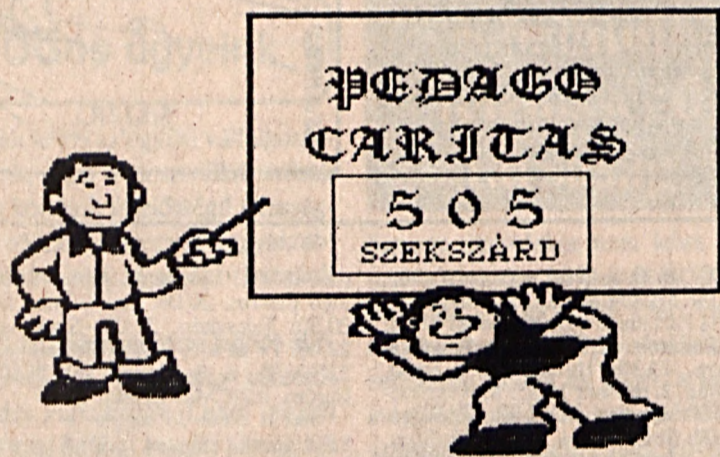
aláírás

A megrendelőlapot felbélyegzett borítékban,
az alábbi címre kérjük feladni:
Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest, Lehel u. 10/A. 1900
A lap közvetlenül is előfizethető
a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámon.

A FIATAL KATOLIKUSOK
LAPJA AZ

ÚJ HANG
A MAGYAR SAJTÓBAN,
AMELY A POLITIKÁNÁL
MÉLYEBB KÉRDÉSEKRŐL
BESZÉL.

Tisztelt szekszárdi nyugdíjas pedagógusok!

Tudjuk, hogy önöknek is anyagi gondjaik vannak. Fogadják el segítő kezünket.

A lakásaikban jelentkező hibákat nagy árendeménnyel kijavítjuk.

Keressék az 505. Ipari Szakmunkás-képző Intézetet megrendeléseikkel.

Ügyintézőink:

Kasza Sándor
festési és kőműves munkák
Schróth Jenő
viz és fűtésszerelési munkák
Csik Attila
lakatos, asztalos és villanyszerelési munkák

Címünk:

Szekszárd, Széchenyi u. 2-10.
Telefon: 11-288

Demokratikus
Átalakulási
Törekvések
Utja
Magyarországon

A Lakáskarbantartó Ipari Szövetkezet

felvételre keres

magas szakmai tudással rendelkező

munkatársakat

- asztalos
- kőműves
- melegburkoló
- ács szakmákban.

Jelentkezni lehet: Szekszárd, Marx K. u. 22.

Európai kupák

Négy csapat kezd

Az európai labdarúgó kupák újabb „lépcsője”, az elődöntő kétnapos programot kínál a szurkolóknak: kedden két mérkőzést játszanak, a többire szerdán kerül sor. A sorsolás folytán a hat találkozóból három nyugatnémet–olasz összecsapást hoz.

A nyitónapon először az UEFA Kupáért Brémában (20.15 óra) lép pályára a nyugatnémet Werder Bremen és az olasz Fiorentina. Az itáliai gárda búcsúztatta egy „kanyarral” előbb a francia Auxerre csapatát, amelyben Kovács Kálmán játszik, míg a nyugatnémet kupa döntőjébe jutott brémalak a belga FC Liege skalpját megszerezve kerültek a négy közé.

A KEK-ért (20.45 ó.) csak büntetőkkel továbbjutott francia AS Monaco az olasz Sampdoria együttesét fogadja. A jugoszláv Vujadin Boskov irányította olasz csapat viszont biztosan vette az előző akadályt, így a döntőbe jutásra is nagyobb az esélye.

„Ide veled régi kardunk”

Magyar mesterek

– A hét végén újabb magyar kardiskertől volt hangos a sportvilág, s ez nem túlzás. A hírügynökségi jelentések az egekig magasztalták a három magyar „muskétást”, Szabó Bence, Bujdosó Imre és Nébald György teljesítményét. A L'Equipe című lap főcíme is a magyar kardiskolat élte. A magyarázat egyszerű: a kard Mesterek Tornáját Monte Carlóban Szabó Bence nyerte Bujdosó előtt, s Nébald az ötödik helyen végzett. A Világ Kupa-győztes, s most már „Mester” 28 éves sportoló a hazaérkezés után boldogan nyilatkozott.

– Többen nevetve fogadtak, hogy bizonyára nagyon nehéz verseny lehetett, ha egy nap alatt három évet öregedtem – kezdte az Ú. Dózsa vívója. – Ugyanis az egyik lépésben tévesen jelent meg az életkorom. Bár nem volt „setagolp” a viadal, azért ilyen csodát nem tett velem. Az első asszót a francia Pierre Guichot ellen vívtam. A hazai közönség előtt vetélytársam mindenképpen bizonyítani akart, s mint mondják, a nagy akarásnak nyögés lett a vége. Görscösen vívott, így könnyedén győztem le 5–1, 5–2-re. Az elődöntőben a bolgár Hrisztó Etropolszki következett. Az első összecsapás 5–4-re az övé volt, de ez a vereség nem tört le, mert éreztem, hogy jól ment a vívás. A másik két asszóban ezt bizonyítottam is, mindkettőt 5–3-ra nyertem. Különösen feltartó szúrásaim voltak sikeresek.

Azután már csak a házidöntő volt hátra a tavalyi „Mester”, Bujdosó ellen.

– Mind a ketten nagyon küzdöttünk, kiélezett volt a csata. Végül 5–3, 2–5, 5–3-ra én nyertem. Boldog vagyok, hogy a Világ Kupa megnyerése után a Mester Tornán is sikerült bizonyítanom. A következő tervem, hogy a hátralevő két vk-vidalon utolérjem a pontversenyben vezető szovjet Grigorij Kirijenkót, s így ismét vk-győztes legyek.

A jelentések csak a tényeket közölték, a gála „háttéréről” nem szóltak. Hogyan zajlik le egy ilyen „szuperverseny”?

– Ha egy szóval kell jellemeznem, fényűzően. Szinte királyként fogadtak minket. Egy impozáns szálló színháztermében rendezték a viadalt, amit a televízió is közvetített. A leghíresebb francia sportriporter volt a konferanszié. A teremben 1500 néző foglalt helyet, ekkora közönség vívóversenyen ritkaság. A nagy érdeklődés köszönhető a reklámoknak is, hiszen lépten-nyomon hirdették az eseményt, s talán annak is, hogy tavaly Albert herceg is jelen volt a rendezvényen.

Már a világkiállítás jegyében

Magyar–osztrák–francia kerékpáros viadal

Az alkalomhoz és a beharangozott verseny rangjához méltó sajtótájékoztatót tartott a Magyar Kerékpáros Szövetség a Szecsuan étteremben.

Amint azt Sipos János szakfelügyelő és Kocsi Tibor sajtótűnök beszámolóiból megtudhatták az újságírók, a hétvégén kilenc fő szponzor segítségével kétnapos esemény keretében kerül sor a Tradex-Balcky-Expo 95-Eurodeal elnevezésű francia–magyar–osztrák kerékpáros versenyre, amelyet az 1995. évi világkiállítás jegyében rendeznek. A nemzetközi viadal a sportvezetők reményei szerint az évek során a három nemzet hagyományos erőpróbájává, később pedig a mostani Békeverseny helyébe lépő, és az azt felülmúló országúti vetélkedéssé bővíthet.

A mintegy féleves szervezőmunkának köszönhetően a versenyen, amelyen 10–10 fős francia és osztrák csapat mellett három, ugyancsak tíz fős magyar együttes vesz részt, mindhárom ország legjobb amatőr országúti kerekesei indulnak, így többek között két világbajnok, a francia Richard Viven és az osztrák Roland Königshofer is rajthoz áll.

A résztvevők szombaton kritériumversenyen mérik össze tudásukat a Ciudadella körül kialakított mintegy 900 méteres pályán, míg vasárnap kritériumjellegű országúti futamon hajtanak a porfelhőlovagok Budakeszi és Páty között. Az összetett győzelemmel járó 15 ezer forintot a legkevesebb helyezési számot elért kerékpáros nyeri el, míg a csapatértékelésben a tízből a legjobb 5 versenyző teljesítménye számít. A Nemzetek Kupájában a magyarok közül csak az „A” csapat eredményét veszik figyelembe.

Tolnai Zoltán főtitkár kihangsúlyozta, hogy a példaértékűnek számít

esemény megrendezésével bizonyítani kívánják, hogy a magyar sport a nehéz gazdasági helyzet ellenére sincs halálra ítéelve, és hogy a kerékpársportot szigorúan profi alapokra próbálják helyezni. A gyümölcsöző együttműködésről és a távolabbi elképzelésekről szövegezte Claude de la Caffinieri, a francia Eurodeal cég igazgatója, valamint Günther Czeloth, a Bécsi Kerékpáros Szövetség titkára is. A francia cég vezetője ezt az alkalmat használta fel arra a bejelentésre, hogy az összesítésben a legjobb tíz között végzett magyar kerékpáros(ok) a cég ajándékaként Franciaországban szerezhet(nek) felkészülési tapasztalatokat. A testközelben ismerkedés annál inkább hasznosnak bizonyulhat, mivel francia országúti válogatott utóljára 1940-ben szerepelt Magyarországon.

Olasz stadionok lehangoló állapotban

Már alig több mint két hónap van hátra az olaszországi labdarúgó vb-döntőig, a hírek szerint viszont korántsem megnyugató a helyzet a stadionok építése illetve átépítése tekintetében, nem is beszélve nyolc város vasúti és közúti közlekedési modernizálásáról...

Ugy tűnik, az előkészületek Nápolyban a leglassabbak, ahol képtelenek tartani a határidőket. Luca ki Montezemolo, a Mondiale '90 olasz szervezőbizottságának elnöke meg is jegyezte, hogy szerinte az ígért május 15-i átadási határidőt akkor sem tudják tartani a Vezuv tövében dolgozók, ha ezentúl éjjel-nappal dolgoznak. Szintén kaotikus állapot uralkodik a római stadionban, ahol különösen a nézőtér és stadion fölé kehelyszerűen boruló tetőszerkezet vas-traverzeinek az összeszerelése még csak most van folyamatban.

Bob Feirabend, aki az említett szerkezetet kivitelező csoport vezetője, elmondta: 85 emberével napi tizenegy órát dolgozik, és csak vasárnap pihennek. A tervezés alkalmával, úgy két éve, valamit alaposan elszámíthattak, mert erre a kényes munkafázisra mindössze 40 tagú szakemberbrigádot készítettek elő. „Nem lett volna semmi baj, ha ta-

Kapásból

Kosárszünet következik – idehaza. A nőknél – mivel a válogatott fontos EB-selejtezőkre készül – két hónapig, a férfiaknál egy hónapig szünetel a magyar bajnokság. Szóra se lenne érdemes a dolog, ha az idei pontvadászat színvonalában, az eltérbe kerülő tehetségek számában merőben más lenne a korábbi években megszokottnál. De szó sincs erről. A nőknél nem a felsőház csapatai erősödtek – talán a BEAC Gépszív kivételével – hanem a BSE és a Tungsram lett gyengébb. A férfiaknál pedig mindennél többet mond, hogy a jelenlegi vezető négyes között két olyan gárda is található (Csepel, Atomermű SE), amelyben az átlagéletkor jóval a harminc év felett van. S ha ehhez hozzáadjuk, hogy az Oroszlányt a két – már tulajdonképpen „levezető” – lengyel vendégmunkás képes az élményben tartani, akkor mélyebb boncolgatásra nincs is szükség, hisz a negatív előjel aligha változik.

Szóval szünet, nem is kicsi. Ebbe sok minden hasznosat és haszontalant lehet csinálni. Az, hogy készülünk rájátszás záró szakaszára, a magyar kosárlabdázás mai helyzetében édeskevés. Biztosan tudja az a sportág – a tavalyi évvégi választások után már döntő többségében az úgynevezett szakmaiakból álló – vezérkara is – amely a jól bevált menetrend szerint ülészik és dönt. Miközben ez a két hónap pauza is eltelik úgy, hogy szakosztályoknál, különösen az utánpótlásban nem történik semmi érdemi változás.

De hogy merészelem én ezt számonkérni a szakosztály edzői piramisának csúcsán álló fő-fő edzőitől, amikor ők – talán még papír is van róla – az első csapathoz szerződtek. Többek között itt van a kutya elásva – tisztelt – már ahol? – egyesületi elnökök, szakosztályvezetők és a mai színvonal konzerválásában érdekelt egyéb szakosztályi funkcionáriusok!

Bálint Gy.

24 ezer lóerő – angol hidegvér

Pro-Jet sugárhajtású vadászgéphajtóművel

Steve Murty fejébe húzza a fehér integrálsisakot és becsatolja a sisakrosztélyt. Narancssárga-piros csíkkal díszített fehér-tűzpiros overalljában erősen nekifeszül a hat ponton rögzített biztonsági övnek. Jelt ad felfelé mutató jobb hüvelykujjával. Szabad a pálya! Jobb ökle előretolja a krómozott kart, rajta kézírással ez áll: „Power!” (teljes gáz!). A férfi gázt ad. És hátul felbőg a Rolls-Royce repülőgéphajtómű. A fordulatszám-láló a piros és a zöld határán ugrál. Steve elengedi a féket és baljával erősen markolja a kormánykereket. 24 000 lóerő „dolgozni kezd”. Forma 1-es gyorsulással száguldó Ford-Cargo „Pro-Jet” a Stuttgart melletti Malsheim repülőtéren!

Vagy örült, vagy műszerész, aki Pro-Jet kormányra mögé ül. Steve Murty ez is, az is... A 38 éves angol férfi 16 éves kora óta a sebesség mámorának rabja, pontosabban a gyorsulásának. Hiszen lelke a rövidtávúfutóké. Akkor határozta el, hogy versenykamionos lesz, amikor a tv-ben látta az Indianapolis '72 ame-

rikai sportközvetítést. Megépítette első versenykamionját. Pro-Jetről még szó sem volt! Ez az idea 1982-ben pattant ki agyából. A hajtóművet éveken át használta a brit légierő Lightwing-F-1-A harci repülőgépehez, itt már nem felelt meg a szigorú katonai normáknak. No de hogyan jut ilyen masinához magánszemély?

„Állandóan a nyakukra jártam, lazán rákérdeztem” – somolyog Steve. És persze a kapcsolatok. Steve mindenesetre megkapta az 1,5 tonna súlyú és 12 000 lbs tolóerejű hajtóművet. Bár arról, hogy a gyakorlatban valójában hogyan is működik, semmit sem tudott. De nem tudták ezt azok a cégek és magánemberek sem, akik az „örült” angol pénzzel és anyaggal támogatták: a Ford, az ALCOA, a Pirelli emberei. Egy évig építette, bütykölte és állandóan változtatta a szerkezetét. Csak az egyes feldolgozott anyagok és tartozékok több mint 100 ezer fontot (kerekken 380 ezer márkát) érnek.

És akkor jött Le Mans, a 24 órás ka-

mionverseny, amely Steve-nek az első bizonyítási lehetőséget jelentette. A Pro-Jet épp egy héttel a show előtt készült el.

„Kínos érzésem támadt a start előtt. Jobbra és balra a tribünön nézők tízezrei. De Istennek hála, a végén mégis minden úgy ment, mint a karikacsapás.” Angliába visszatérve Steve hozzáfűzte a finom munkához: „A hajtóművet néhány milliméternyire oldalra helyeztük. Ez stabilizálta a Pro-Jet”. A Fordtól származó szélcsatornában még egyszer átdolgozták az aerodinamikát, a szélvédőüveg fölé egy kis spoiler szereltek fel. Az orrköpeny a Ford kellékprogramjának része. „Kereken 25 százalékkal kevesebb a levegőellenállás – saccolja Steve, de a 300-as tempónál mégis két tonna nyomás nehezedik a hajtómű elejére.” Az alvász megváltozott. A teljes karosszériát már a kezdetekkor mélyebbre helyezték egy trükkel: az első tengelyt egyszerűen a rugózatra illesztették – ellentétben a Cargo-sorozatgyártással. Így a kabin 30 centiméterrel került szorosabban az aljzat fölé. Azt a tervét viszont, hogy hátul rugózatot építsen, végérvényesen föladata. „Inkább egyáltalában ne legyen rugózat, mintsem rossz legyen.” A futóművet azonban hagyta a régi, mert vallja: a Pro-Jet kamion kell, hogy maradjon.

Elérkezett 1983 november, az első komoly versenypróba. Az „örült” angol 400 méteres távon indult. Két másodperc alatt teljes erővel „berúgta” az Avon 302-est és 18 másodperc után a célegyenesbe ért. „Óvatosan vezettem. Lassan, szinte tapogatózva kell a legmagasabb sebességhez közelednem. Elsőre egészen elégedett voltam magammal”. Néhány napra rá megismételte a próbálkozást: a hajtómű 4 másodpercig működött és 13 másodperc-re volt szüksége a 400 méter

teljesítésére. 90 mérföld óránként, 145-ös átlagsebesség – mégpedig helyből! Hol a határ?

„Nem tudom” – válaszolja Steve. – „Célom: 10 másodperc alatt helyből lezavarni a 400 métert. Körülbelül úgy 300 km/óra végsebesség lenne az igaz. Ahogy mondtam, még lassan ki kell tapasztalnom...”

A „lassan” Steve számára a harmadik próbálkozást jelentette, november végén ugyanis teljesítette a 400 métert, mégpedig 12,09 másodperc alatt. Ez – nem hivatalos világrekord – 180 km/órás átlagsebességnek felel meg.

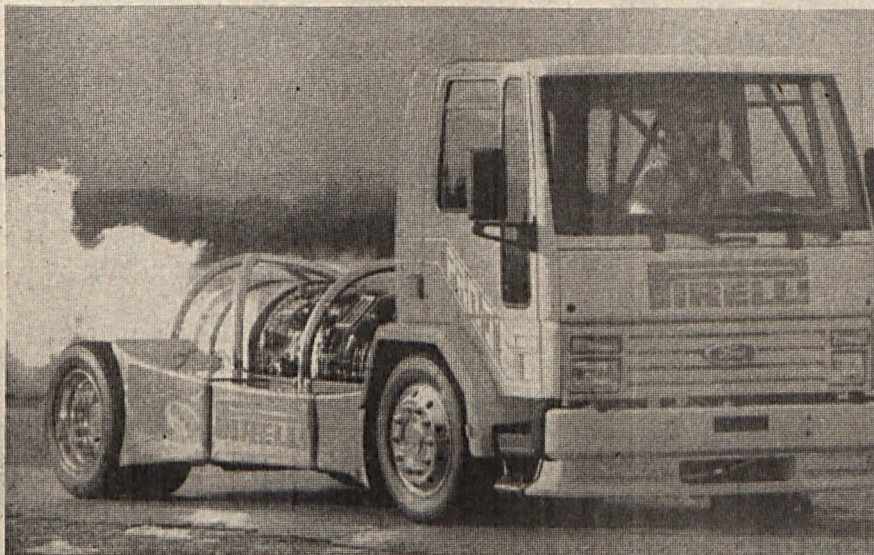
Steve 6 másodpercig tartja a kart indító állásban. Miért nem tovább? „Mert akkor jön a Yellow Striak.” Ez lefordíthatatlan kifejezés. De kapiskálhatjuk, mit jelent 12 ezer lbs tolóerő.

„Amikor Stuttgartba érkeztem – a Truckerrel megbeszéltem időpontra – (a Pro-Jet-et előzőleg már előzőleg már odaszállították a CTM-vásárra), egy 737 „City-Jet”-tel repültem oda. Ennek két hajtóműve 6–6 ezer lbs tolóerős, a Pro-Jetemé egybevétel ennyi. A 737-es kereken 30 tonnát nyom. A Pro-Jet 3 tonnás. Ez a gépezet akkor válik veszélyessé, amikor pilótája elveszi a gázt. A Pro-Jet pattogni kezd.” Az egykori malsheimi repülőter kifu-topályájának egyenetlenségéről így beszél: „Ha a jármű elveszti a talajt, felemelkedik és megpördül a levegőben, akár egy porgettyűt”.

– Éltél már át ilyesmit?

„Ha egyszer is átéltem volna, már nem lehetnék itt... no, hát ez a Yellow Striak!” Szóval kiszámíthatatlan a kockázat? Steve rázza a fejét. „Az én rizikóm kicsi, ha csak nem vaktában vezetek...”

(A Trucker cikke nyomán: Szepesi Dóra)

DÁTUM

Áprilisi vállalkozások

Vasárnap, április elsején lépett életbe az új vállalkozói törvény, amely szerint majdnem mindenre és csaknem mindenki vállalkozhat. Állítólag nagy az érdeklődés, de – amint az MTI-hír sajnálkozik – „számolni kell azzal, hogy az új vállalkozók közül számosan szakismeret nélkül váltanak ki igazolványt”. S ez, mi tagadás, első olvasásra, hallásra meglepő, elgondolkodtató, sőt, talán némi veszélyt is sejtünk mögötte.

Am, ha jobban szemügyre vesszük ezt a tényt, meg kell állapítanunk: ez legálább annyira természetes, mint amennyire helyénvaló. Eddig igazolvány és engedély nélkül lehetett a mások pénzével, ideigével játszani, ezután papírral és saját kockázatára. Gondolom, ez nemcsak szerintem a jobb eset. Másrészt az sem mellékes, hogy sok vállalkozást éppen abból az ületből fognak megnyitni, amit eddig mások nem találtak ki. Ezért aztán szakvizsgát sem lehetett tenni tökmag-díszítésből vagy spanyolozásból, a franciázásról már nem is szólva. Szintén nem lehetett bélgázából sem, ezért hozok rá egy példát. Belgiumban nyolc apáca eladta 1,4 millió dollárért a saját kolostorát, mert szerintük az nagy volt számukra. A brüggei püspök most hasztalan próbálkozik azzal, hogy visszaszerezze a vevőtől, mert az üzlet szabályosan kötött meg.

Valódi áprilisi vállalkozás – gondolhatná valaki. Nem úgy, mint másutt, ahol a párttól kapott épületeket bocsátja busás haszonnal áruba az új tulajdonos. Ez nem újság, annyira nem, hogy például nem megyei sajtó. Ami viszont igazolvány nélkül is vállalkozik. De kinek?!

#

Sprintel a Springer

Hétfőn a késő délutáni órákig három megyéből – Baranya, Heves, Nógrád – érkeztek olyan hírek, mely szerint keddtől az Axel Springer Budapest Kft. kiadásában új megyei napilapok jelennek meg. Baranyában új Dunántúli Napló címmel jelenik meg a megyei napilap, melynek főszerkesztője Lombosi Jenő emondta, hogy hétfőn felmondott a Baranya megyei Lapkiadó Vállalatnál, és követte őt az újság, valamint – az igazgató kivételével – a kiadó teljes személyzete, s valamennyien az Axel Springer Budapest Kft. alkalmazottai lettek.

Az új lapgazda kikötése az volt, hogy az új lap egyetlen párt kizárólagos szócsöve

se legyen, s ne adjon hangot szélsőséges – jobb- vagy baloldali – nézeteknek. Az Axel Springer Budapest Kft. elosztotta az aggályokat: teljes szakmai szabadságot garantált az újságíróknak. Befejeződtek a Springer tárgyalásai a Heves Megyei Népiújság szerkesztőségében és kiadóhivatalában is, melynek eredményeképpen keddtől Heves Megyei Hírlap címmel jelenik meg az új megyei napilap.

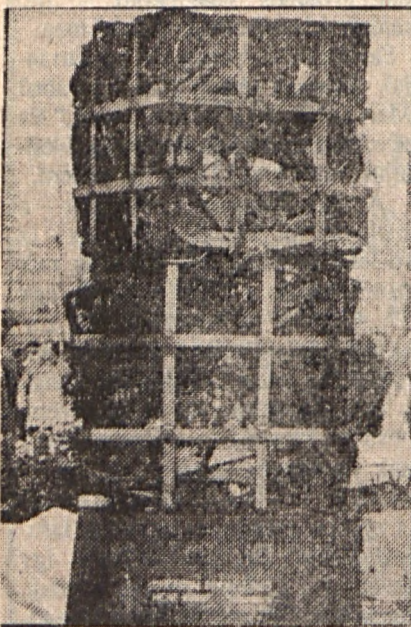
Szintén hétfőn lépett ki a Nógrád Megyei Lapkiadó Vállalatól a Nógrád szerkesztőségének teljes stábjá, és aláírták új szerződésüket a Springerrel. Lapjuk keddtől Új Nógrád feljéccel jelenik meg.

Zuglóban megállapodtak

A KDNP, az FKGP és az MDF megállapodást írt alá arról, hogy a zuglói 21. és 22. választókerületekben az MDF jelöltjeit, dr. Árva Lászlót és Csepella Imrét támogatják.

Ötéves a bandában

Amikor apróságainkat arról faggatjuk, mi lesz, ha nagy lesz, sokféle válasza számíthatunk. Am hogy valaki azt felel: „bandita”, még a legedzettebbeket is meglepi. Még akkor is, ha a választ a rendőrségen hangzik el egy nyolcéves kisfiú szájából, aki mellesleg egy héttagú gyerekbetörő-banda vezetője és éppen a hamburgi rendőrkapitányságon hallgatják ki. Az öt és kilenc év közti gyerekek már többször abszolút profi módon betörték egy napközi otthonba, ahonnan pénzt, zsebszámlógépeket, írószerszámokat, valamint fagyaltot tulajdonítottak el. Akciójuk során még a riasztóberendezés kapcsolásával is megpróbálkoztak.

Ilyen is van: szemétszobor, illetve – emlékmű Hannoverben. Sajnos, a szemét inkább gond ma még, s nem emlék.

Hűtősapka – hajhullás ellen

Bizonyos gyógyszerektől, például azoktól, amelyeket a daganatos betegeknek adnak, mellékhatásként ki szokott hullani a betegek haja. Ezt a lélektanilag nyomasztó hajhullást lassíthatja vagy meg is állíthatja az Angliában kifejlesztett hűtősapka. A fejbőr hűtését egy londoni kórházban ötven betegen próbálták ki, 88 százalékos sikerrel. Kétséges azonban, hogy a fejbőr hűtése alkalmazható-e például olyan betegen, akinek petefészek-, tüdő-, illetőleg a mellbetegségeit gyógyítják. Határozottan nem ajánlják akkor, ha a gyógyszeres kezeléstől a teljes gyógyulás várható, mivel a hűtés esetleg tartósíthatja a koponyában keletkező áttéteket, s azok a hűtés abbahagyása után burjánozni kezhetnek. Az, hogy ilyen veszély csakugyan fenyeget-e, még nincs bizonyítva, de meglete elvileg nem zárható ki.

A hűtősapka hamar hűthető le 30 Celsius-fokról mínusz 10 Celsius-fokra, s a hőfoka + 0,5 Celsius-fokos pontossággal állítható be. A sapka biztonságos, könnyű és nem kényelmetlen. Ez azért fontos, mert vele a kezelés olykor több óráig is eltarthat.

Eke Károly cédulái

A nyilvánossághoz fordult a Csongrád megyei 4-es számú kerület választási bizottsága amiatt, hogy Eke Károly képviselőjelölt nem adta le a birtokába került összes ajánlócédulát. A független jelölt a bizottság tudomására hozta, hogy a leadott 750 ajánlócédulán kívül még tekintélyes mennyiségű szelvény van a birtokában. Ezeket többszöri felszólításra sem adta át. Így azokat a választás napján nem tudták a többivel együtt megsemmisíteni. Eke március 28-án írásbeli nyilatkozatot juttatott el a bizottsághoz. Ebben kijelentette, hogy az ajánlócédulákat két nappal korábban megsemmisítette. A választási bizottság véleménye szerint ez a megoldás nem felel meg a törvény előírásainak. A Csongrád megyei választási munkacsoport helyettes vezetője rámutatott: a törvény az ilyen magatartásról sem rendelkezik, tehát nem tudják, mi a teendőjük.

Vendégművészek

1990. április 4-én az Erkel Színházban a Rigolettót Pier Giorgio Morandi olasz karmester vezényli. Április 6-án szintén az Erkel Színházban Hary Béla kolozsvári karmester vezényli az Alarcosbált. Az Operaházban április 7-én a Tannhäuserben Hans Joachim Ketelsen német baritonista Wolframot énekli.

Megfellebbezhetetlen határozat

Az Alkotmánybíróság hétfő délelőtti teljes ülésén megtárgyalta Németh Miklósnak az Alkotmánybírósághoz intézett levelét, amelyben a kamatadó tárgyában hozott alkotmánybírói határozat felülvizsgálatát kérte. A testület a következő döntést hozta: az Alkotmánybíróságról szóló törvény úgy rendelkezik, hogy az Alkotmánybíróság határozatai véglegesek, azok ellen fellebbezésnek nincs helye. A törvény általános szabályai értelmében az alkotmányértő jogszabály akkor veszti hatályát, ha az alkotmányértést megállapító határozat a Magyar Közlönyben megjelenik. Az Alkotmánybíróság nem látott elég okot arra, hogy a törvénynek a megsemmisítés időpontjára vonatkozó szabályától eltérjen.

Budapesten tüntetnek a kurdok

Felhívás a magyar pártokhoz és politikai szervezetekhez, a Magyar Vöröskereszthez és a Magyar Menekültügyi Bizottsághoz

Mi, akik 1990. április 3-án délelőtti 10 órakor az Iraki Köztársaság nagykövetsége (Budapest, XIV., Szántó Béla u. 13.) épületének közelében gyülekezünk, kifejezzük tiltakozásunkat azért a szörnyű eseményért, amely két évvel ezelőtti fekete napként vonult be a történelembe.

1988. március 16-án iraki harcok gépek nemzetközileg betiltott vegyi fegyverekkel lebombázták Halabdzsa békés kurd várost, melynek következtében több mint 5000 ember életét vesztette, és több mint 10 000 ember megsebesült. Ez annak ellenére történt, hogy a vegyi fegyvereket betiltott 1925-ös genfi megállapodást Irak is aláírta.

Udvözöljük és támogatjuk azokat a demokratikus változásokat, amelyek jelenleg Magyarországon történnek. Kérjük önöket, hogy vállaljanak szolidaritást a kurd nép igazságos harcával.

Irak Kurdisztani Front Magyarországi Tanuló Kurdok Szövetsége (OS)

Úton a Magyar Mise

Tíz városban láthatja a nagyközönség a Magyar Misét, a Tolcsvay testvérek nagy hatású szerzeményét április 5. és 27. között. A Magyar Misét – amely műfajával hidat alkot a klasszikus zene, a rock és a magyar népzene között – április 5-én Miskolcon adják elő. Pécsen 6-án, Győrön 10-én, Békéscsabán 12-én, Tatabányán 14-én, Budapesten az Erkel Színházban 16-án, Kaposváron 18-án, Debrecenben 25-én, Szombathelyen 26-án, Kecskeméten pedig 27-én mutatják be.

Ausztria Lottó

Hattalalatos nem volt, az átvitt nyeremény 12 161 035 ATS, az 5+1-es 675 613 ATS, az 5-ös 17 372 ATS, a 4-es 471 ATS, a 3-as 32 ATS. A nyerőszámok: 1, 10, 12, 29, 32, 42, a pótszám 45.

A joker: 2 db 5 777 596 ATS, 5 számjegyű: 100 ezer ATS, 4 számjegyű: 10 ezer ATS, 3 számjegyű: 1000 ATS, 2 számjegyű: 100 ATS. Jokerszám: 467 611

Holnapi számunkban olvashatják,

hogy virul-e a vörös rózsza

A spanyol konzul is a LA-KOMA-Klubban

„Nagyon drukkolok a magyaroknak”

Új idők járnak, újjászerveződnek, de inkább sorra alakulnak az üzleti élet egyik lehetséges színterét jelentő klubok. Ezek egyike, a LA-KOMA-Klub, amelyet tavaly hívtak életre a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatokat elősegítő céllal. A klub legutóbbi összejövetelét múlt hét végén a Szekszárdhoz közeli gemenci vendégházban tartották meg, amit a LA-KOMA tavaly óta bérel. Mint megtudtuk, ez alkalommal az új tagok beiktatását, a helyi klubélet megszervezését tűzték programra. A klubról egyébként tudni kell, hogy szigorúan zártkörű, későbbi létszámát is maximum 250 főre tervezik és bejutni igen nehéz: két ajánló kell hozzá.

Nem kell csodálkozni tehát, hogy a péntek esti találkozás és az azt követő vacsorán – sokak mellett – részt vett Pablo Almasor Losada spanyol konzul és dr. Király Attila, a Kereskedelmi Minisztérium főosztályvezetője is. A szekszárdi vármegyeháza patinás borozójában őket a lokálpatrióták megbecsüléseket a borrend lovagjává ütötték. Bár effajta kötetlen fogadtatás egyáltalán nem illő politizálni, legalábbis a nagy nyilvánosság számára, a spanyol konzul készségesen mondta el személyes véleményét lapunknak.

A mai belpolitikai helyzetről, a pártok csatájáról nagyon

tömören annyit mondtott: „Nagyon drukkolok a magyaroknak”. Hogy lát-e hasonlóságot a nemzetiségi kérdésekkel küszködő Spanyolország és Magyarország, az erdélyi magyarság problematikája között, arról így vélekedett:

– Felháborít az erdélyi magyarokkal való bánásmód, nem utolsósorban azért, mert ők indították el a forradalmat. Azért is fáj ez nekem, mert többször jártam Erdélyben, bárati, ismerősi kapcsolat révén. De nem hasonlítható az Önök problémája Spanyolország nemzetiségi gondjaival, mert a magyarok sokkal egységesebben lépnek fel.

– A következő „házigazdaként” és a magyar viszonyok ismerőjeként mit gondol, kell nekünk a világkiállítás?

– Mindenképpen meg kell rendezni – halljuk a határozott választ.

– Ilyen szegény országnak jó ez, mint Magyarország? 1995-re már nem lesz szegény!

Losada úr tehát optimista. De vajon van-e titkos favoritja a választások finisében, amikor mindenki szurkol és tüppel? A felelet diplomatikus:

Van, de nem árulom el.

–takács–kapfinger–